ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ · 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА · 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ — БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК · UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 102. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ЧЕТВЕР, 3-го ЧЕРВНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, JUNE 3, 1976 No. 102. VOL. LXXXIII

ЙОСИФ ЧАБАН, МИХАЙЛО ОТРОК І АННА ГАРАС ОДЕРЖАЛИ ПЕРШІ ТРИ ІЗ ДЕСЯТИ СПЕЦІЯЛЬНИХ ГРОШЕВИХ НАГОРОД ЗА ОРГАНІЗАЦІЙНІ УСПІХИ УНС

Союзівка, Кергонксон. — Відомий наш громадянин-союзовець Йосиф Чабан, секретар 242-го Відділу УНСоюзу у Фрекавілл, в пенсильванійському Басейні Твердого вугілля, щасливим припадком збагатився на ОДНУ ТИСЯЧУ долярів, одержавши порядком льосування першу із десяти спеціяльних грошевих нагород за найкращі успіхи в організуванні нових членів УНСоюзу в минулому 1975-му році. Другу з черги нагороду в сумі 500 долярів здобув Михайло Отрок, секретар 14-го Відділу УНС в Нюаркській окрузі, а третю нагороду в сумі 300 долярів здобула таким самим порядком відзначена також іншими нагородами і почестями справжня чемпіонка в організуванні нових членів УНС, головна радна і секретарка 47-го Відділу УНС в Лігай-велійській окрузі в Пенсильвенії, п-і Анна Гарас. Сім дальших нагород в сумі по сто долярів таким самим щасливим порядком льосування здобули: Лев Блонарович (Відділ 34), Іван Петрунцьо (Відділ 78), Михайло Кігічак (Відділ 240), Степан Островський (Відділ 270)), Йосиф Ярема (Відділ 372), Іван Кігницький (Відділ 430) і пані Олександра Дольницька (Відділ 434).

Йосиф Чабан

Михайло Отрок

Анна Гарас

Як свого часу інформовано, цих десять спеціяльних нагород: одну в сумі 1,000 долярів, одну в сумі 500 дол. і одну в сумі 300 дол. та сім нагород по 100 долярів призначив Головний Екзекутивний Комітет УНС в січні минулого 1975-го року для вильосовання для тих організаторів нових членів, які протягом того року приєднуватимуть кожного місяця бодай по одному новому членові, або протягом цілого року здобули щонайменше 25 нових членів, залишилося тільки 40 змагунів, між яких і вильосовано ці надзвичайні грошові нагороди.

Льосування нагород відбулося під час спільної вечері-прийняття з нагоди річних нарад Головного Уряду УНС та в приявності всіх головних урядовців і запрошених гостей минулого четверга, 27-го травня. Льосування перевів головний організатор Степан Гавриш в асисті запрошених до цієї церемонії пань Марії Флис, дружини заступника головного предсідника УНС д-ра Івана О. Флиса, та Лесі Куропась, колишньої „Місс Союзівки", тепер дружини головного радного УНС та спеціяльного асистента Президента ЗСА для етнічних справ д-ра Мирона Куропася. Льоси витягала, зажмуривши очі, молоденька пластунка Христя Снилик, 12-літня доня пані Ярки і редактора „Українського Тижневика" Зенона Сниликів, разом з батьками членка 25-го Відділу УНС. Насамперед вильосовано сім нагород по 100 долярів, опісля одну в сумі триста і одну в сумі 500 долярів та, вкінці, першу нагороду в сумі 1,000 долярів. З тих, які здобули нагороди, приявна на врочистості була тільки головна радна пані Анна Гарас, яка в своєму імені та в імені всіх переможців прийняла сердечні ґратуляції і поздоровлення з перемогою, відповівши на них призначенням частини своєї нагороди на УВУ та інші добрі народні цілі.

Головний Екзекутивний Комітет також на цей 1976-ий рік призначив такі самі нагороди за такі самі організаційні успіхи, збільшуючи загальну суму нагород з минулорічних 2,500 до 3,400 дол.: одну в сумі 1,000, другу — 500, третю — 400, четверту — 300 і п'яту — 200 долярів та десять нагород по 100 дол. Кожну з цих нагород може здобути щасливим порядком кожний з тих організаторів, який кожного місяця здобуватиме щонайменше по одному новому членові, або протягом року здобуде щонайменше 25 нових членів.

Проф. д-р В. Янів закінчив відвідини в Канаді й ЗСА

Ню Йорк (Н. Н.). — Проф. д-р Володимир Янів, ректор Українського Вільного Університету відлетів у вівторок, 1 червня, до своїх зайнять у Сарселі та Мюнхені після п'ятитижневої поїздки, яка в основному зосереджувалася цим разом на українські поселення в Канаді. Перед відлетом проф. д-р В. Янів поінформував „Свободу" про свої останні зустрічі та виступи у Ню Йорку, в якому Гість перебував від 21 травня. В основному його зупинка в центрі українського організованого життя Америки мала на меті в першу чергу усталити напрямні дальшої дії Фундації УВУ, яка — зареєстрована перед кількома місяцями — отримала права „неприбуткової організації", важливі для признання полегш при податкових зворотах. Відбулися два засідання із Проводом Фундації, в яких приймали участь також члени Делеґатури УВУ (її дирек-

Проф. д-р Вол. Янів

(Закінчення на стор. 3-ій)

Університет Міннесоти започаткував курс українознавства

Міннеаполіс, Мінн. (М.К.) — Найкращим доказом того, що може зробити одна людина компетентною і наполегливою працею, може послужити курс українознавства на університеті Міннесоти.

Микола Кушнір, ґрадуант цього університету, син знаних наших громадян Ольги і Анатолія Кушнірів, своїми безупинними і терпеливими заходами добився великого успіху для всієї української громади. Це перший раз в історії цього університету, при відділі суспільних наук, під час весняного кварталу, започатковано 4-кредитовий курс під назвою „Історія України, суспільство і культура". Університет наголосив, що цей курс має за завдання познайомити слухачів з різними питаннями української спільноти, зокрема про її ролю серед слов'янських народів.

Координатором курсу університет призначив Миколу Кушніра. З членами факультету він виготовив слідуючу програму: Географія України — проф. Русель Адамс, Старинна Історія України — проф. Томас Нунан, Рільництво й економія — проф. Філіпп Равт, Українська література — проф. Татяна Прокопів, Мистецтво — Оксана Бринь, Еміґрація — Микола Кушнір.

Микола Кушнір

Першими слухачами курсу стали 27 студентів, в тому майже половина не-українців. Виринає питання: чи в слідуючому році будуть дальше відбуватися курси українознавства на університеті Міннесоти? З розмов зі студентами виявляється, що всі вдоволені і зацікавлені дальшою долею курсу. Завданням студентів і всієї української громади є подбати, щоб в слідуючому кварталі було ще більше число студентів, зокрема студентів українців.

ГАҐІЛКИ НА УКРАЇНСЬКОМУ ЯРМАРКУ-ФЕСТИВАЛІ В НЮ ЙОРКУ

Близько 100 дітей з парафіяльної школи св. Юра виконують великодні гагілки, постановки п-і Дарії Гензи, на відкритті Українського Ярмарку-Фестивалю, який проходив у Ню Йорку від 14 до 16 травня з нагоди 200-річчя Американської Незалежности і 100-річчя Українського Поселення в ЗСА. Учні цієї початкової школи, як рівнож учні Академії св. Юра, протягом 3-денного фестивалю також виконували українські народні танці та пісні, висвітлювали виготовлені ними фільми і прозірки з життя української громади в Ню Йорку, брали участь у „Показі моди", чотири кіоски були наповнені експонатами, виконаними учнями та їхніми матерями (Світлив Ігор Длябога)

Заповідають 100-доляровий бенкет в Клівленді

Клівленд, Огайо (ФКУ Кл.) — Заходами Клівлендського Комітету Фонду Катедри Українознавства в суботу, 24 квітня вечором, в залі СУМА школи св. Йосафата, в Пармі, відбулися ширші сходини жертводавців і прихильників Гарвардського Центру Українських Студій (ГЦУС).

На сходини прибув організаційний референт Головної Екзекутиви ФКУ — Богдан Тарнавський, інформативна доповідь якого виявила зростання Українського Гарварду та його престижу в західньому науковому світі: найважливіші фірми звертаються до ГЦУС — як рішального чинника інформації про україніку. Біда тільки в тому, що наш Гарвард, зокрема ж Український Науковий Інститут Гарвардського Університету (УНІГУ), з уваги на брак фондів все ще працює — бореться „однією рукою" — а тривожні вісті з України вимагають праці на всі можливі руки...

Після звіту гостя, голова місцевого Комітету ФКУ — Василь Логошняк поставив

(Закінчення на стор. 4-ій)

Ріґен виграв двоє правиборів, Президент одні

Вашінґтон. — У вівторок, 1-го чевня, президент Джералд Форд виграв республіканські правибори в Ровд Айленді, перемагаючи свого суперника Роналда Ріґена, колишнього губернатора Каліфорнії, відношенням 66 до 31-го відсотка голосів. Однак, Ріґен переміг у Південній Дакоті, здобуваючи 51 відсоток голосів, а Президент 44 відсотки, і також у Монтані здобувши 61 відсоток, а президент Форд тільки 37 відсотків голосів. Вислідн останніх правиборів вказують, що жаден із республіканських кандидатів ще не має запевненої номінації на Крайовій конвенції тієї партії, хоча президент Форд тепер уже веде щодо кількости делеґатів.

Щодо демократичних правиборів, то колишній губернатор Джорджії, Джіммі Картер, виграв у Південній Дакоті, одержуючи 41 відсоток голосів, а конґресмен Морріс Юдалл з Арізони опинився на другому місці з 34-ма відсотками. Картер, однак, програв у Монтані, бо здобув тільки 24 відсотки голосів, а найбільше голосів дістав сенатор Френк Чирч з Айдаго, бо аж 61 відсоток. На третьому місці був конґресмен Юдалл із 6 відсотками. Джіммі Картер також не здобув перемоги у правиборах у Ровд Айленді, бо 31 відсоток із демократичних виборців голосували за списком делеґатів, які вважають себе „незобов'язаними" жадному кандидатові, а в дійсності більшість з них підтримує каліфорнійського губернатора Едмунда Бравна. Дж. Картер у Ровд Айленді одержав 30 відсотків голосів, а сен. Чирч — 28 відсотків. Картер далі провадить щодо кількости делеґатів на Крайову конвенцію Демократичної партії, але опозиція проти його кандидатури дещо зросла.

Австралійський прем'єр таврує СССР за експансіонізм

Канберра, Австралія. — Австралійський прем'єр-міністер Малькольм Фрейжер у вівторок, 1-го червня заявив у парляменті, що Совєтський Союз веде в цілому світі „політичну офензиву", піддержану силою зброї і пропаґандою, та закликав Москву доказати, що вона дійсно бажає відпруження із Заходом та припинити свій мілітарний експансіонізм. Прем'єр Фрейжер переконаний, що СССР старається не допустити до атомової війни, але все одно робить все можливе, щоб здобути перевагу на всіх обширах. Він заявив, що Совєтський Союз спричинився до загострення ситуації на Близькому Сході, допомагав Північному В'єтнамові силою зброї здобути Південний В'єтнам і натаврував Москву за вмішування у громадянську війну в Анґолі.

Прем'єр Фрейжер, який прийшов до влади минулого грудня, також виявив стурбовання, що в ЗСА існує серйозний конфлікт між Конґресом і Білим Домом щодо закордонної політики, що, на думку Фрейжера, послаблює спроможність Америки бути ефективною в різних частинах світу.

Москва обіцяла Анґолі військову та економічну допомогу

Москва. — Спільний комунікат урядів Совєтського Союзу та Анґолі, виданий у понеділок, 31-го травня, тобто, в останній день тижневих відвідин в СССР анґольського прем'єр - міністра Льопа до Насціменто, заявляє, що Москва продовжуватиме давати тій африканській країні військову допомогу, так як давала її протягом громадянської війни, яка закінчилася перемогою марксистської фракції. Комунікат рівнож інформує, що Совєтський Союз даватиме Анґолі також мирну допомогу, щоб розвинути економіку, шкільну систему та систему опіки над здоров'ям в тій державі. „СССР переконаний, що кожний свободолюбний нарід світу має обов'язок давати допомогу та підтримку для Анґолі".

Відвідини прем'єра Насціменто та спільний комунікат мали на меті вказати, що зв'язки між Анґолею та СССР ще кращі, ніж були в минулому. Прем'єр Насціменто відбув приватну розмову з генеральним секретарем КПСС Леонідом Брежнєвим. Коментатори вказують, що Москва тепер виявляє дуже серйозне зацікавлення країнами південної Африки, зацікавлення, яке охоплює більше ніж дотеперішня військова допомога для „визвольних рухів" у тих колишніх колоніях Портуґалії. Два тижні тому Брежнєв вітав у Москві представника нового неґритянського уряду Мозамбіку і також обіцяв тій африканській країні військову та іншу допомогу.

Совєти розпочали ліквідацію малих колгоспів, творять аґроміста

Москва. — Діючи згідно з резолюцією XXV з'їзду КПСС, совєтські господарники розпочали, як інформує кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Дейвід К. Шіплер у числі з 2-го червня ц. р., ліквідацію малих і нерентабельних колгоспів та продовжують організування вже раніше розпочатих „аґроміст", тобто великих господарських одиниць, які включають також легку індустрію, головно таку, яка займається переробкою і консервуванням сільськогосподарських продуктів. На думку совєтських економістів, такі супер-колгоспи більше продуктивні, їх легше контролювати і, як говорять показники з минулого, вони більше видайні при зменшеному числі робітників та більшому застосуванні сільськогосподарської техніки. Досі на території Совєтського Союзу існує 6.000 таких супер-колгоспів, які набагато відрізняються від 30.000 колгоспів і 18.000 радгоспів, які діють необ'єднано. Центральний Комітет Компартії надіється, що перетворивши більше колгоспів в „аґроміста" можна буде збільшити також продукцію пшениці, яку досі СССР майже кожного року змушений купувати за кордоном для заспокоєння власних потреб і додержання обіцянок своїм сателітам. В офіційному повідомленні аґенцій ТАСС говориться, що „об'єднані" будуть в першу чергу колгоспи, які продукують овочі, ярину, молоко, м'ясо, птицю тощо. Цей об'єднуючий плян повинен закінчитися до 1980 р., тобто до закінчення чергової п'ятирічки. Найбільший натиск на „сконцентровані колгоспи" робиться в республіках Білорусі і Молдавії.

В КАНАДІ ШИРОКО РОЗГОРТАЄТЬСЯ АКЦІЯ В ОБОРОНІ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

Торонто. (Комітет Оборони Валентина Мороза). — З ініціятиви Комітету Оборони Валентина Мороза в торонтонській газеті „Торонто Стар" (тираж 500,000, в суботу 750,000) в суботу 22-го травня ц. р. появилася на першій сторінці обширна стаття про Валентина Мороза. Стаття написана на підставі телефонічної розмови репортера цієї газети з дружиною Валентина Мороза Раїсою, яка живе в Івано-Франківському. Як уже раніше подала преса на підставі вісток, переданих Раїсою Мороз, Валентин Мороз був переведений 9 травня ц. р. до горезвісного Інституту судово-психіятричної медицини ім. Сербського в Москві з ціллю визнати його божевільним та перевести до психіятричної тюрми замість до концтабору, куди згідно із засудом його повинні перевести 1 червня ц. р. У розмові з репортером „Торонто Стар" Раїса Мороз вже третій раз в тому тижні звернулася до громадськости західнього світу допомогти її чоловікові.

Валентин Мороз

На прохання Комітету Оборони Валентина Мороза 25 травня ц. р. провідник парляментарної фракції Нової Демократичної партії, Стенлі Новелс, спитав прем'єр-міністра Труда в парляменті, чи уряд буде знову робити інтервенції в обороні Валентина Мороза. Речник відсутнього міністра закордонних справ Мекекена відповіла, що уряд симпатизував з Морозом та турбувався його долею в минулому і що справа Мороза знову буде порушена з совєтським урядом. 21-го травня ц. р. справу Валентина Мороза, також на прохання Комітету, порушив був в парляменті консервативний посол Павло Євчук.

26 травня ц. р. в газеті „Торонто Стар" появилася також редакційна стаття під наголовком: „Звільніть Валентина Мороза", в якій говориться про прохання Раїси Мороз допомогти її чоловікові, про спротив Мороза проти русифікації України та про запроторення його до психіятричної тюрми. Редакційна стаття кінчається словами: „Якщо Совєтський Союз не може толерувати незалежного духа Мороза, він може, як мінімальний вияв пристойности, дозволити йому і його родині виїхати на Захід, замість запроторювати його між божевільними".

Комітет Оборони Валентина Мороза звернувся за допомогою також до психіятрів та істориків. За кілька днів Комітет опублікує в англомовній пресі відкритий лист-протест в обороні Мороза, підписаний кількадесятма канадськими науковцями. Внедовзі після того Комітет плянує опублікувати той самий лист, підписаний іншими науковцями. В той сам час Комітет Оборони Валентина Мороза в Монтреалі вишле до прем'єр-міністра Труда та генерального секретаря ОН Вальдгайма телеграму в обороні Мороза та інших українських політв'язнів, під якою буде кільканадцять тисяч підписів. Члени Комітету також поїдуть до Квебек Сіті, де відбуваються Конґреси Канадських Наукових Товариств, щоб здобути для Мороза підтримку ширших наукових кіл.

Комітет (Committee For The Defense of Valentyn Moroz 191 Lippincott St., Toronto, Ontario, Canada M5S 2P3) просить українські організації, Церкви та поодинокі особи масово посилати телеграми до своїх представників в Парляменті (а в ЗСА до своїх конґресменів і сенаторів), прохаючи їх видвигнути справу В. Мороза на відповідних урядових форумах. В Канаді масово висилати телеграми і листи до міністра закордонних справ А. Мекекена і прем'єра Труда, прохаючи їх поновити інтервенції в справі Валентина Мороза.

Також слід масово слати телеграми і телефонувати до Інституту ім. Сербського та домагатися звільнення Валентина Мороза. Адреса така: Serbsky Institute of Forensic Psychiatry, Moscow G-34, Kropotkiskii Pereulok 23, U.S.S.R. Телефон: 246-86-92. Прізвище директора „Інституту": G. Morozov.

Нова українська радіопрограма у Вашінґтоні

Вашінґтон — Цієї неділі, 6-го червня, вашінґтонська українська громада матиме можливість слухати першу передачу нової української радієвої програми. Півгодинна програма буде висилатись кожної неділі з 1-ої години пополудні з радіостанції WGTS 91,9 FM, яка є власністю Колюмбія Юніон Коледжу і належить до категорії публічних, себто не-комерційних радіостанцій. З цієї ж радіостанції вже декілька років висилається Година Українських Мелодій, що її веде Роман Маринович.

Організатором нової радіопрограми є Об'єднання Українців Вашінґтону, яке саме цього року відзначає своє 25-річчя.

Думка розпочати громадську, інформативну радіопрограму для українців, що живуть на території великого Вашінґтону, зродилась півтора року тому, коли управу Об'єднання очолював Олесь Ломацький. Торік, на загальних зборах Об'єднання приявні схвалили задум і доручили новій управі, що її очолив Іван Сось, робити заходи, щоб дістати місце на одній з вашінґтонських радіостанцій.

Плянування нової радіопрограми і переговори з керівниками різних станцій почались після перших сходин управи Об'єднання. Основні заходи в цій справі робив окремий радіокомітет в складі якого є Степан Процик, Петро Матула і Степан Максимюк.

Їм пощастило дістати місце для української програми в радіостанції, де кошти продукції є порівняно низькі, бо вона не-комерційна, але яка має великий засяг. Трансмітер радіостанції WGTS знаходиться в північно-східньому куті великого Вашінґтону, себто там, де є найбільше скупчення українців (округи Монтґомері і Прінц Джорджес), але сиґнал цієї станиці (потужністю в 30.000 ватів) можна слухати і в округах Арлінґтону і Фейрфексу у Вірджінії та в околицях Балтимору.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Союз ідей, праці та інтересів

Після кожних річних нарад Головного Уряду Українського Народного Союзу, як і після кожної чотирирічної його Конвенції, на думку мимоволі насувається жаль, що цим нарадам не може приглядатись і за ними слідкувати ціла наша велика не тільки союзова, але й вся українська громада. Ці бо власне наради, їх перебіг і рішення віддзеркалюють велич і силу цієї найстаршої і найбільшої української установи у Вільному Світі не менше, як уже понад сорок мільйонів долярів її майна та майже дев'ятдесят тисяч її членів в Америці і Канаді.

Ця велич і сила УНСоюзу віддзеркалюється в перебігу нарад його Головного Уряду зокрема в тому, що в них добро справи абсолютно рішальне.

Мабуть немає другої української установи, яка так відповідала б поняттю соборности, як її репрезентує Український Народний Союз. Це відноситься однаково до його ідейних заложень і цілей, як і до особового складу його членства і його проводу. Всі українські віровизнання, як і всі походження, суспільні верстви, професії та політично-партійні і групові наставлення і навіть приналежності заступлені серед членства і проводу УНСоюзу. І все це в більшій чи меншій мірі виявляється також під час нарад Головного Уряду УНС, включно з дуже часто рішальними в нашому суспільно-громадському житті особистими характерами та особистими взаємовідносинами. Виявляється, але ніколи справи не перерішує. Цілком навпаки — єдиним рішальним фактором в дебатах і рішеннях цієї великої установи є її добро, добро нашої громади і народу, коротко: добро справи. Це вже давно відома істина, що хто ввійде до проводу УНСоюзу, нехай би це був навіть найзавзятіший звеличник і речник якоїсь суспільної, віровизнаневої чи політичної групи, він в короткому часі стане насамперед „союзовцем" в найкращому соборницькому розумінні того слова, збагнувши, що саме таким наставленням і збереженням такого характеру УНСоюзу він чи вона роблять рівночасно велику прислугу своїй партикулярній групі, добро якої покриває те „добро справи", яке репрезентує та за яке змагається Український Народний Союз.

Це вже наші попередники окреслили Український Народний Союз союзом ідей, праці та інтересів. Власне цим союзом, союзом ідей праці та інтересів, Український Народний Союз цілком оправдано і справедливо заслужив собі на почесну назву Української Заморської Твердині. Дальша розбудова і скріплення цієї твердині, яка була і залишається головною базою дальшого росту і розвитку української спільноти в Новому Світі, як і нашої допомоги рідному народові в його змаганнях до волі і незалежности була тим безперечним „добром справи", яке домінувало під час минулотижневих річних нарад Головного Уряду та лягло в основу всіх його рішень. Виходячи з цих заложень, Головний Уряд у своєму кінцевому ствердженні „закликає всіх українців Америки і Канади включитися в організаційні ряди УНСоюзу та разом з його вже майже дев'ятдесят тисячами теперішніх членів у цей ювілейний рік 200-річчя Американської Незалежности і 100-річчя першого масового поселення українців у Новому Світі започаткувати новий розвиток у наших змаганнях та в нашому поході до світлішого майбутнього!"

Треба тільки висловити надію, що цей заклик матиме відповідний відгомін. Кожний бо новий член УНСоюзу робить цю велику установу ще більшою!

Пам'ятник іміґрантам

„Тільки іміґрант може дійсно цінити Америку!" — Ці багатомовні слова сказав минулої суботи, 29-го травня, Джозеф Марчезі під час першого дня публічних відвідин частинно відновленого переходового іміґраційного центру на Острові Сліз, Еллис Айленді, у нюйоркській пристані, який був закритий в 1954-му році, і тільки завдяки наполегливим старанням приватних осіб, головним чином дітей чи внуків іміґрантів з різних частин світу, був відкритий минулого тижня як частина Національного Пам'ятника Статуї Свободи.

Слова Джозефа Марчезі, який в 1919-му році прибув з Італії до Америки і тоді на Еллис Айленді проходив остаточні медичні та інші перевірки, — це істина, яку міг би промовити кожний з іміґрантів до ЗСА. Тільки людина, яка зазнала політичного, національного чи релігійного переслідування або економічних злиднів в країнах Старого Світу, може дійсно оцінити ті блага індивідуальної свободи та ті можливості поліпшити свій власний матеріяльний рівень і запевнити краще майбутнє для своїх дітей, які існували й далі існують в З'єднаних Стейтах Америки.

Від 1892-го року до 1954-го близько 16 мільйонів іміґрантів проходили останні перевірки на Еллис Айленді, в тіні Статуї Свободи. Сьогодні коло 100 мільйонів американських громадян, отже майже половина населення ЗСА, можуть заявити, що хтось із їхніх предків побував на Еллис Айленді. Перебували на цьому острові і тисячі українців, які покинули поневолену різними ворогами Батьківщину, шукаючи кращого життя на вільній землі Вашінґтона. І вони його знайшли!

Іміґранти до ЗСА не тільки знайшли тут краще життя для себе і своїх дітей, але також зробили великий вклад у спільну скарбницю цієї країни. Тому власне Еллис Айленд є одним з найважливіших пам'ятників ЗСА, бо є символом цієї „нації іміґрантів", як окреслив американську мозаїку президент Джералд Форд.

У цьому році, коли З'єднані Стейти Америки відзначають 200-річчя своєї незалежности, частинне реставрування Еллис Айленду, відкриття цього колишнього переходового іміґраційного центру для публічних відвидин і включення його в Національний Пам'ятник Статуї Свободи — це діло історичного значення.

Панас Феденко

ЗАМАХ НА КУЛЬТУРУ НАРОДУ

(Століття Емського указу)

30 травня 1876 р. цар Олександер II перебував у купелевій місцевості Емс у північній Німеччині на лікуванні. Там він підписав декрет („указ"), яким в Російській імперії заборонено українське слово. Само собою зрозуміло, самодержець всеросійський (від давнішого титулу — „самодержець всея Великія, малыя и Бѣлыя Россіи" петербурзькі царі відмовилися, бо він заперечував „єдність русского народа"). Отже цей „обладатель" не міг заборонити своїм підданим - українцям говорити їх рідною мовою, бо тоді мільйони нашого народу мусіли б заніміти. Адже ж більшість української людности під пануванням царів була неписьменна.

Однак заборона друкувати книжки й газети українською мовою, заборона проповідей у церквах нашою мовою, заборона українських театральних вистав, заборона давати українським дітям у школі пояснення російських виразів рідною мовою, заборона друкувати українські слова з нотами до пісень, — все це разом взяте, було націлене на знищення культури многомільйонового народу.

Мабуть сам цар, підписуючи засуд на українську культуру 1876 року, соромився за таке нечисте діло. Тому не велів опублікувати цей указ: таким чином указ 30 травня (18 травня Юліянського календаря) 1876 року лишився тайним законом. Тільки вища адміністрація та цензори знали цей указ та пізніші додатки й пояснення до нього і діяли „не за страх, а за совість", щоб знищити „український сепаратизм".

Хто мав нагоду читати журнал „Основу", що виходив у Петербурзі з участю М. Костомарова, П. Куліша, Т. Шевченка та інших визначних письменників (р. 1861-1862), той знає, який відгомін це видання мало в Україні. Освічені люди збирали кошти на друкування українських книг і готували ґрунт для школи в українській мові. Шевченко склав український „Буквар". За цим відродженням української мови й культури пильно слідкувала російська адміністрація і теж перевертні з нашого таки народу, яких Шевченко називав: „няньки, дядьки отечества чужого". Ці перекинчики дали відому формулу міністрові Валуєву: мовляв, „малоросійського язика не було, немає і бути не може".

1873 р. почалося польське повстання за відновлення Річі Посполитої в кордонах 1772 р. Українська людність нашого Правобережжя поставилась байдуже, а то й вороже до польських повстанців. Українці не сподівалися нічого доброго для себе під польською владою. Однак після поразки польського повстання російська адміністрація пустила в рух пропаганду, неначе українське культурне відродження створила „польська інтрига". Цю пропаґанду ширив особливо київський бюрократ українського роду з польським прізвищем Юзефович. Він дослужився до високої ранги в царській бюрократії. Його титул був „тайний совєтнік". Відомо, що потурнак буває гірший за турка...

Як відгукнулися освічені українські патріоти на указ 1876 року Вони не хотіли мовчати. Одні пристали до революційних організацій у надії силою скинути деспотичний режим і створити демократичний лад. Відомі імена українців — революціонерів, що поклали своє життя в боротьбі з царським режимом. Микола Кибальчич, Марія Ковалевська, Федір Щербина, Павло Грабовський і багато інших.

Таємна українська організація — „Стара Громада" (центр у Києві) вирішила послати свого представника у вільні країни протестувати проти злочинного замаху на українську культуру. То був Михайло Драгоманів. З своїми молодшими співробітниками: Сергієм Подолинським, Іваном Франком, Федором Вовком, Михайлом Павликом та іншими, Драгоманів видавав у країнах Західньої Европи книги на українські теми різними мовами, виступав на міжнародних наукових конґресах з протестами проти насильства над українським народом під царським режимом.

Заборона українства царськими указами примусили освічених наддніпрянців перенести наукову й видавничу діяльність на західні землі України, що були під австрійською владою. Але й там царська адміністрація шкодила розвиткові української культури: російський уряд фінансував так зване москвофільство в Галичині й на Буковині, котре вело пропаґанду за „єдиний руський народ від Карпат і до Камчатки" і проти „українського сепаратизму".

Можемо поставити питання: яку ціль мав російський уряд, видаючи свої укази проти української культури? В березні 1905 р. Імператорська Академія Наук у Петербурзі видала книжечку під заголовком „Про скасування обмежень малоруського друкованого слова". Комісія членів академії під проводом Федора Корша вияснила в цій книжці шкоду, яку учинив указ 1876 р. культурному розвиткові українського народу. Автори книжки старалися показати царському урядові, що українське культурне відродження далеке від „сепаратизму і не загрожує цілості Російської імперії. Натомість, заборона української культури під царським режимом при-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Микола Бараболяк

ХРИСТИЯНСЬКА ПОЛІТИЧНА ФІЛОСОФІЯ: Є ТАКА?

(2)

Відкривши нагло недостачу християнської політичної ідеології, особливо в найбільш пекучій справі нерівного розподілу земних благ, майже уся увага модерної теології сконцентрувалась після Ватиканського Собору II-го на питанні поборювання недостачі і злиднів у світі, зокрема голоду. Факт, що велика частина населення земної кулі голоду, терпить і вмирає з голоду, став проблемою ч. 1, особливо американської Церкви, а католицької зокрема. Сумління американського християнина зрушилось. І де не вступили б ви до американської церкви, почуєте про потребу отого „шерінґ" і братання з нужденими; будете свідками „поцілунків миру" й інших подібних познак фратернізації та наглого здематеріялізування життя американських релігійних громад. Чи постає нова християнська політична філософія? Ледве. Ці прояви скваліфікуєте радше, як адаптацію дечого з марксизму в житті американських християн. На таку думку наведуть вас особливо познаки інтернаціоналізму, який проявляється у так поширюваному „миролюбстві". Так отже хоч є в американській церкві прояви політизації християнства, нема познак, щоб виклюьовувалась якась оригінальна християнська політична філософія. В основі дальше вважається, що завданням християнина є підготова до щасливого буття на другому світі , а політична акція в туземному мала б обмежитись тільки до поборювання двох виразок земного життя — голоду і воєн. І так в результаті, не створивши власної політичної ідеології й філософії, церковні кола позичають дещо у тих, що впевняють, що мають неоспориму рецепту, як улаштувати рай на землі, відкривши „правду" і будучи єдиними вірними її носіями. Американські вірні не йдуть аж так далеко, щоб бути здетермінованими будувати рай на землі на власний зразок. Вдовольняються тим, щоб дещо зробити і для того, щоб життя на землі стало більш зносимим і не було пеклом. Так то прийшло в американських християн до частинної теологізації політики, включивши дещо з релігійних завдань у модерну теологію. Дієтся це, врешті не інакше, як у тих, що у сто відсотках зтеологізували марксівську політику, перетворивши її у месіянізм зусіма параферналіями віри: Марксом — „богом отцем", Леніном його „сином" та іншими „угодниками".

Наявним доказом тієї тенденції американських християн теологізації політики є успіхи Джіма Картера в його президентській кампанії. Чому оцей досі незнаний баптист, що називає себе „відродженим", побив у правиборах таких кандидатів як Джексон, якому не помогла і ярмулка, чи навіть Гомфрі? Відки той наглий успіх фармера, що роззброює глядача своїм „шкіренням зубів"? Він виступає під знаком Христа, обіцюючи здійснення християнських принципів у своїй політиці, хоч про це виразно не говорить. Християнська течія в американському політичному мисленні є безумовно в поході. Християни в Америці яскраво усвідомлюють собі недостачу моралі в їх політичному житті і хочуть тому якось зарадити. Після Вотерґейту, після процесів всяких Еґню, Кернера і других відомих постатей американського політичного життя, принципи моралі висуваються, як істотний фактор публічного життя. Хоч прояви того пробудження у формах пересадного „шерінґ" і „миролюбства", що нам не завжди по нутру, — бо ці гасла нагадують нам гіпокризію, практиковану нашими ворогами, — явище це, як пробудження американського християнського руху, є назагал відрадне. А як у нас? Чи є у нас познаки якоїсь християнської політичної філософії? Питання ділитись із біднішими і голодними та миролюбство нас не захоплюють; ми готові ділитись, але вперед хочемо дістати назад те, що від нас пограбовано і мати змогу користуватись матеріяльними благам нашої багатої країни. Ми теж не за мир за всяку ціну, тобто з удержанням політичного статус кво. В намаганні досягти наші політичні цілі ми нераз стосували засоби, що розходяться з основними принципами науки Христа, але ми даємо собі в тому розгрішення, враховуючи обставини, у яких найшовся наш народ. Коли американські християни засвоїли у своїй політичній філософії дещо з марксизму, ми перейняли багато з націоналізму. Американці зтеологізували марксизм, ми націоналізм. Як „посідаючі" християни акцептують інтернаціоналізм, — підкорені народи, як ми, живуть націоналізмом. Гасло „свобода людині і народам" — стає основним моттом політичної філософії українця - християнина і його християнського походу за мораль головно у міжнародній політиці.

Наглядним доказом такої нашої „теологізації" політичних завдань є події останніх років у нашій Церкві. Розчаровані політичними невдачами 1917 - 20 і 1941-1945 років ми шукаємо успіхів у „духовній" сфері, у церковно-релігійному житті. Це не випадок, що наші мілітантні політичні угруповання так заанґажувались у про-патріярхальний рух. Не маючи змоги створити політичної надбудови, ми перекладаємо наші політичні аспірації на теологічну мову, всі з метою досягти здійснення моральних принципів хоч так. Як в американському, так і в нашому мисленні слідні, також сильні познаки теологізації політичних намагань хоч з різних причин, базованих на відмінних потребах і не таких самих формах. Питоменної християнської політичної філософії ні у американців ні у нас досі не створено. І американські християни і ми живемо запозиченими ідеями, в чому безумовно проявляється слабість християнства. Християнство могло б і повинно б запевнити панування християнських моральних принципів у соціо - політичних відносинах, що все ж таке важливе для християнина заки він перенесеться у вічність.

(Кінець).

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує інж. Лев Яцкевич

ЗАБАГАТО Й ЗАСКОРО

В статті „Казка з 1001-ої ночі" („Свобода" ч. 185 з 2. X. 1975) були представлені пляни іранського шаха Мочаммеда Різи Паглеві змодернізувати Іран впродовж найближчих кількох літ, коштом 10 більйонів дол. Виявляється, що мрії та найкращі задуми, хоч би підбудовані великим матеріяльними ресурсами, не завжди йдуть впарі з дійсністю. Іран вирішив осягнути за одну ніч те, що іншим народам забрало сотки, а то й тисячі літ.

Спочатку все виглядало гарно, на папері: Нові роди промислів, а головно сталь, автомобілі та синтетичні волокна, збільшили прихід Ірану з 26 більйонів дол. (1973) до 54 більйонів дол. (1974) і піднести дохід пер капіта (на голову кожного мешканця) 806 дол. до 1,500 дол. на рік. Але пізніше, щось почалося псувати. В першій мірі національний приріст доходу, що в 1974 р. дорівнювався 42 відс., зменшився до 17 відс. Це перший раз в історії новітнього Ірану спричинило дефіцитовий бюджет. В чому річ? Виявляється, що Іран, очмарений своїми велетенськими нафтовими доходами розпочав свою індустріялізацію в надто скорім темпі.

Сліди цього непередуманого поспіху можна запримітити найкраще в усіх його портах, в перській затоці, від Абадану до Бондар Абасу, в яких навантажуються з кораблів привезені із заграниці технічні уладження. Згадані порти, замість бути воротами для імпортованих товарів, стали для них давильними шиями. Виявляється, що ні один з тих портів, своїм технічним устаткуванням — не пристосований до вивантажування такої кількости кораблів, що щоденно приїжджає до іранських портів.

Мимо цього, що кораблі вивантажується на 3 зміни, мимо цього, що в кожнім порті будується додаткові моля, кораблі ждуть частогусто півроку, щоб дістатися до порту та прийти на черґу розвантаження.

Коли корабель жде бездільно перед портом на морі, він сповняє в дійсності і ролю пливучого магазину, що коштує Іранові 1 більйон дол. на рік.

Один з англійських журналістів описує ситуацію, якої він був свідком в порті Бандар Аббас: „Цей порт, з усіми своїми молями виглядає неначе кімната дитини мільйонера по Різдвяних Святах, закидана до останнього квадратного метра дорогими забавками, з яких частина вже погнута й поламана. Ті забавки, це вантажні автомобілі, трейлери, трактори, телеграфні стовпи та безчисленні скрині з технічними матеріялами. На доках, на незабудованих площах, здовж доріг лежать на призволяще дорогоцінні товари, овочі дикої витрати, що наповнюють державну скарбницю Ірану, у висліді 4-кратного збільшення цін за нафту".

І так, як розпещена дитина, що не має вже місця на свої забавки, так само й Іран не має місця на дорогоцінні технічні уладження, привезені підприємцями з усіх частин світу. Він не має також засобів і можливости їх забрати з місця вивантаження до місця призначення.

На 35 мільйонів населення в Ірані немає ні одного безробітного, зате Іран відчуває величезний брак фахових робітників, а головно шоферів для обслуги десятків тисяч спроваджених з заграниці самоходів. Тими самоходами можна було б розвантажити гори товарів, що лежать від місяців на полях та ржавіють на дощі та сонці.

Але крім портових та транспортових проблем, Іран має свої внутрішні проблеми з підкупством, або т. зв. „полєча", які традиційно додаються в висоті 10 до 15 відс. до кожної торговельної та бизнесової трансакції. В останніх часах ця традиційна „полєча" зросла до нечуваних висот. Для прикладу можна навести доходження, які ведуться проти групи старшин Іранського летунства за будову летунського майдану, який коштував 100 мільйонів дол. Згідно з вислідом державної контролі, з тієї суми тільки 30 мільйонів зужито на властиву будову майдану. Це не тільки надщерблює поважно інвестиційний бюджет заплянованої індустріялізації, але створює також нездорові відносини в іранській адміністрації, в якій деякі вищі урядовці стали неждано мільйонерами. Одночасно з тим підносяться майже щотижня ціни на товари першої потреби, що вдаряє дошкульно по убогім населенню. Щоб припинити цю корупцію, іранський шах проголосив низку заходів, між іншим, що усі контрактори зобов'язані предложити письменні заяви про висоту заплянованого посередництва.

Кілька місяців тому було заарештованих в Теґерані 17,000 ґросерників, різників та інших дрібних підприємців за підношення цін.

Новосхвалений закон вимагає також, щоб фабриканти і більші підприємці розподіляли 20 відс. свого чистого доходу між своїх працівників. Цей закон має на цілі кращий розподіл прибутків між населенням. Але до тих всіх внутрішніх іранських турбот долучується ще нова проблема зменшення продажі нафти, напр., в 1975 р. приходи за нафту зменшилися на 2.5 більйона дол. Щоб скомпенсувати ті втрати, шах Паглеві плянує піднести ціну за нафту пропорційно до підвищення цін імпортованих товарів.

Одним словом, турбота за турботою. І тут приходить на думку глибоке значення старої латинської пословиці: festina lente (спішися поволі).

В. Ю. Кисілевський

ІСТОРИЧНА ПРАЦЯ МИХАЙЛА ІВАНЧУКА

Накладом Видавничої Спілки „Тризуб", Вінніпеґ, Манітоба, Канада, 1975, вийшла книжка Михайла Іванчука „Історія Українського поселення в околиці Ґімлі".

Автор історії українського поселення околиці Ґімлі над озером Вінніпеґ у Манітобі не тільки уродженець тієї околиці син українських піонерів, але й довголітній працівник на освітньому полі, як учитель, шкільний інспектор, член шкільних рад, автор цілого ряду праць тощо. Початкову освіту одержав в околиці Ґімлі, а середню в самому місті Ґімлі. Щоби зібрати гроші на університетські студії, поїхав до Детройту, працював у фабриці Форда і рівночасно був студентом Детройтського Технологічного Інституту Вейн університету. Повернувши до Манітоби, вступив на Манітобський університет і в 1939 році одержав ступінь бакалявра едукації. Кілька літ пізніше одержав теж ступінь маґістра едукації. Іменований інспектором шкіл міністерства освіти, займав теж цілий ряд відповідальних позицій, як президент Алюмнів Манітобського університету (1966), президент Манітобської Дослідної Ради (1968), президент Асоціяції Манітобських Шкільних Інспекторів і попри те все брав активну участь в українському громадському житті. Він теж член Американської Асоціяції Суперінтендантів Шкіл.

Попри ті всі заняття він збирав теж матеріяли до історії поселення українців у різних околицях Манітоби, в першу черґу його родинної околиці — Ґімлі. Від 1973 р. на пенсії, весь свій час присвячує історичним працям.

Околиця Ґімлі, — як він подає, — була спочатку заселена виключно ісляндцями, які прибули до Канади у 1870-их роках, і яким канадський уряд надав був на поселення широку полосу землі в тодішній території Ківейтін на північ від Манітоби над озером Вінніпеґ. Ісляндці створили там свою мініятурну „республіку" (за благословенням ґенерального губернатора Канади), з власним вибраним „парляментом", ісляндськими школами, адміністрацією і „президентом". Ця мініятюрна ісляндська республіка протривала до 1887 року, коли територія Ківейтін була прилучена до Манітоби. Ісляндці мало займалися рільництвом, їх головне зайняття було рибальство, тому й всі їхні оселі розташовані над берегами озера Вінніпеґ. На захід від тієї полоси землі, хоч і належали до „республіки", були зовсім незаселені. Щойно по 1887 році, коли відкрито границі Нової Ісляндії, почали приїздити туди поселенці. Українці почали поселюватися в околиці Ґімлі від 1898-го року і там протягом яких десяти років повстав цілий ряд українських колоній, навіть з українськими назвами, як Збараж, Комарно, Берло. Посеновувано шкільні округи й школи теж з українськими назвами — Мельниця, Стрий, Дністер, Берло, Збруч, Ярослав, Комарно, Самбір. Поселення постійно поширювалося і на півночі переступило Ісляндську ріку. Цілу околицю Ґімлі тепер звичайно називають „міжозерною околицею", бо вона міститься між двома великими озерами, Вінніпеґ і Манітоба. Сьогодні околиця Ґімлі, як теж і інші околиці, Стюартбурн і Давфин, зачислюються до найбільших українських колоній провінції Манітоби. Дітей і внуків українських піонерів міжозерної околиці найдете нині не тільки в Канаді, але й на півдні, від Фльориди до Ню Йорку. Народжені в ґімельській околиці, виховані у рідних школах українськими учителями з дитинства, вони зберегли не тільки мову, але й знання свого українського походження.

В історії українського поселення в околиці Ґімлі Михайло Іванчук подає основні точні, документовані інформації про початки поселення українців у міжозерній околиці, подає описи окремих колоній, історію їхнього заснування, описи перших хат, домів, господарського знаряддя піонерів, імена перших поселенців і подібне. Найосновніше опрацьована ділянка шкільництва, починаючи від опису заснування перших шкіл, випуску перших учителів українського роду; подає їхні імена, назви шкіл, де вони учителювали, роки учителювання, висоту платні тощо. Подає теж короткі біографії перших учителів. З тих описів довідуємося, яку незвичайно важливу освітньо-виховну і одноразово культурницьку працю вело українське учительство піонерського часу. Наслідки їх праці слідні в другому, третьому поколінні, яке переходило їх вишкіл, — воно задержало не тільки знання рідної мови, але й знання свого українського походження. Учительський фах був — і далі є — високо цінений українцями в Канаді. Своїм числом пропорціонально перевищують вони усі інші етнічні групи. В році 1971, як подає статистика, було в Канаді 7,850 учителів українського роду, з того 3,203 чоловіків і 4,645 жінок.

Праця Михайла Іванчука — це цінний вклад у загальну історію поселення українців на американському континенті і з нею повинен познайомитися ширший український загал, не тільки історики, по обох боках кордону.

Звернення Комісії Прав Людини СКВУ в справі д-ра Миколи Плахотнюка

Українська преса повідомила, що Українське Лікарське Товариство Північної Америки (УЛТПА) розпочало кампанію в обороні д-ра Миколи Плахотнюка, який вже від 1972 р. карається за свої переконання у психіятричній тюрмі в Дніпропетровському. Д-ра Плахотнюка запроторило КҐБ до психіятричної лікарні головно за те, що він відмовився засудити авторів відомого протесту п. н. „Лист творчої молоді Дніпропетровська", організував вечір у пам'ять Василя Симоненка і не засудив писань і діяльности Валентина Мороза. Головна Управа УЛТПА вислала ряд листів-звернень до крайових медичних асоціяцій, Об'єднаних Націй, Американського і Міжнародного Червоного Хреста та інших установ і осіб, прохаючи їх їхнім авторитетом і впливом допомогти д-рові Плахотнюкові. Головна Управа УЛТПА також звернулася до своїх членів із закликом масово висилати листи до американських і канадійських політичних діячів з проханням допомогти д-рові Плахотнюкові.

Комісія Прав Людини СКВУ звертається до всієї української громади підтримати заходи УЛТПА та включитися в кампанію оборони д-ра М. Плахотнюка. Вияви протестів публічної опінії, поодиноких громадян, політичних та громадських установ західніх країн спричинюють для нього полегші і тому закликаємо всіх писати листи до своїх сенаторів, конгресменів або членів парляментів, як рівнож слати листи і телеграми, а також телефонувати безпосередньо до психіятричної лікарні в Дніпропетровському. Листи, телеграми і телефони можна спрямовувати до начальника психіятричної лікарні Миколи Івановича Бабенка, або прямо до д-ра Миколи Плахотнюка.

Адреса психіятричної лікарні:

U.S.S.R., Ukr.S.S.R., Psikhiyatricheskaya Bolnitsa Spetsiyalnogo Tipa,
p/ya YA YE-308 Dnipropetrovsk-6
Telephone:42-31-19

Лише Ваша негайна акція в обороні д-ра Плахотнюка врятує його життя.

Комісія Прав Людини СКВУ

Проф. д-р В. Янів закінчив...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

тор — проф. Василь Лев — керував навіть нарадами); двічі мав Ректор УВУ основні конференції з головою Фундації мґром І. Буртиком, а його заступник — проф. д-р П. Ґой, супроводячи В. Янева в його поїздках, мав нагоду доповнити характеристику ситуації в терені, що робили також інші члени Проводу Фундації — проф. В. Лучків та мґр Т. Воляник, які приймали участь у різних зустрічах Гостя із представниками організованого життя на тутешньому терені. І так, зараз першого дня після приїзду, проф. Янів взяв участь у посвяченні будинку УККА і СУА та вітав численно зібраних гостей від УВУ і цілого організованого життя українців Европи, вказуючи на об'єднуючу ролю УВУ в житті нашої громади завдяки виступам професури у Парижі, низці французьких та бельгійських провінціяльних міст, Відні, Римі, чи Лондоні. Ректор відвідав окремо екзекутивного директора УККА В. Базарка в канцелярії тієї нашої централі, де відбув наради з ним та з редактором „Квартальника" — д-ром УВУ В. Душником. В цьому ж самому дні Гість склав візиту Президії НТШ проф. д-рові О. Андрушкові, голові Філологічної Секції проф. д-рові В. Левові та діловому секретареві інж. Р. Кобринському.

Після загальної інформації про положення УВУ для ширших кіл суспільности, яка мала місце зараз таки після посвячення нового будинку УККА (22. У.) — та в його таки приміщенні, (як перше ділове засідання у тому будинку!) була ціла низка більше „спеціялізованих" зустрічей, як, напр., із представниками СКВОР, Шкільної Ради та Педагогічного Інституту (24 травня), із Президією Конференції Українських Професійних Академічних Товариств (25 травня), з делеґатами студентських та молодечих організацій (Пласт, СУМА, ТУСМ тощо, 27 та 28 травня представив він проблематику УВУ на річних нарадах Головного Уряду УНСоюзу, на яку прибув він в товаристві проф. Ґоя та проф. Лучкова. Промовляючи на вечері до зібраних гостей, вказав він на ті конкретні вияви діяльности УВУ, які мають безпосереднє значення для нашої спільноти у Америці (та для Америки взагалі). Промовляючи вдруге на діловому засіданні нарад, вказав він на ролю УНСоюзу та його органу — щоденника „Свободи" в розбудові української культури за межами Батьківщини та відзначив дотеперішню допомогу для УВУ.

З економічних установ, які відвідав проф. Янів, треба назвати Українську Кредитову Кооперативу „Самопоміч" та Українську Православну Кредитівку, а з культурно - інтелектуальних — Літературно - Мистецький Клюб, який влаштував проф. Яневу окремий авторський вечір; був це третій авторський вечір в часі поїздки — після Вінніпеґу та Торонта. Сильветку В. Янева як письменника — із нагоди появи його четвертої книги лірики „Життя" — дав голова Об'єднання Українських Письменників „Слово" мґр О. Тарнавський.

З головою Об'єднання Українських Мистців — маестром М. Черешньовським конферував проф. В. Янів в справі виставки українських мистців у Мюнхені для відзначення тридцятиліття діяльности УВУ на баварському терені. З маестром С. Гординським обговорено справу текстів до видання мистецького альбому Галини Мазепи.

Після згаданих виступів та розмов у Ню Йорку проф. д-р В. Янів в неділю 30 травня виїхав на один день до Філядельфії, де мав він зустріч з місцевим Комітетом алюмнів та прихальників УВУ та був прийнятий на авдієнції у Владики Василя, за фінансовою допомогою якого з'являється актуально збірник ювілейних доповідей французькою мовою, присвячених нашому мислителеві Г. Сковороді. Збірник виходить за редакцією професора університету Сорбони П. Паскаля, який за працю для української культури був перед двома роками найменований почесним доктором УВУ. Буде це перша франкомовна книга про життя й творчість нашого мислителя.

Одноденний побут В. Янева у Філядельфії закінчився його виступом на бенкеті річної конвенції Українських Американських Ветеранів, головою яких у попередній каденції був д-р УВУ, проф. В. Лучків.

ВИСТАВКА ПРАЦЬ ЗЕНОВІЯ ОНИШКЕВИЧА В КАНАДІ

Торонто. — Канадсько-Українська Мистецька Фундація влаштовує тут виставку образів — понад 50 олій і акварель — відомого в Америці і в Европі маляра Зиновія Онишкевича. Він знаний портретист, а його карикатури - ілюстрації поміщував „Ню Йорк Таймс" та інші американські газети. Відкриття виставки відбудеться у неділю, 6-го червня ц. р. о год. 2-ій по пол. 2395 вул. Вест в Торонто і триватиме до 20-го червня.

Замість квітів на могилу бл. п. Оксани з Бахталовських Приплесь

на будову нової церкви св. Юра в Ню Йорку зложили:

Д-р Михайло і Дарія Дудра — 200.00 дол.

По 100.00 дол. — Ірина Гошовська, д-р Василь Кіналь, Йонкерс.

По 55.00 дол. — Працівники фірми „Булова".

По 50.00 дол. — Юліян і Марія Бачинські, Йосиф і Надія Карачевські.

По 30.00 дол. Роман і Ольга Кекіш, Юрій і Романа Кекіш,

По 25.00 дол. — Роман і Кіра Скоробагаті, д-р Анатоль і Клотильда Скоробогаті, Тарас і Ольга Павлик, Спиридіон і Софія Щеснюк, Григорій Яремчук.

По 20.00 дол. — д-р Анатоль і Ірина Базилевич, д-р Ігор і Лідія Гура, Василь і Слава Гнатів, інж. Андрій і Ольга Заліско, д-р Іван і Ірина Дорожинські, Михайло і Стефа Салдан, Марія Підгородецька, Евген і Марія Цибик, д-р Мирон і Люїза Сатурські.

По 15.00 дол. — Катерина Дичкевич, Павло і Слава Губерновичі, Іван Керницький, Володимир і Люба Мригло-цькі.

По 10.00 дол. — Яків і Емілія Балабан, Ірина Дацко, Роман і Надія Гуляй, Анна Кумфорт, д-р Іван і Наталія Крупські, Ольга Калина, Михайло і Ольга Івасівка, Марія Левицька, Стефан і Анна Макух, Юрій і Христина Навроцькі, Стефан і Єлисавета Приплесь, Василь і Марія Панчак, Стефан і Анна Секрета, інж. Роман і Люба Раковські, Зенон Цибик, Марта Цибик.

По 5.00 дол. — Богданна Макух, Олена Смулка.

Разом 1,150.00 дол.

Усім жертводавцям щира подяка. — Душу бл. п. Оксани Приплесь поручається св. молитвам.

о. Володимир Ґавліч, ЧСВВ,
ігумен-парох

Куба до року відтягне свої війська з Анґолі – інформує Кастро

Вашінґтон. — Шведський прем'єр-міністер Ольоф Пальме поінформував державного секретаря Генрі Кіссінджера, що Куба до половини 1977-го року плянує відтягнути з Анґолі майже всіх своїх вояків, залишаючи коло 500 техніків. Як відомо, Гавана, за підмовою Москви, післала до Анґолі 15.000 своїх вояків, які допомогли марксистській фракції здобути владу в тій африканській країні. Уряд ЗСА кількакратно вимагав, щоб Куба відтягнула своїх вояків з Анґолі і минулого тижня кубинський прем'єр Фідель Кастро в листі до шведського прем'єра Пальме заявив, що Гавана робитиме це поступенно. Спершу думали, що коло 200 кубинських вояків залишитимуть Анґолю кожного тижня, але виглядає, що число буде більше, якщо майже всі кубинці мають залишити ту африканську країну до половини 1977-го року.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

ЗАМАХ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

мушує українців переносити свою культурну роботу під владу австрійську, і там розвиваються напрями, ворожі до Росії. Комісія академіків згадала в книжці, що під царським режимом інші неросійські народи мали свої школи й пресу, але українцям усе ,навіть рідна пісня, було заборонено.

Спробуємо вглибитися в цю справу і зрозуміти спосіб думання російських бюрократів: 1) вони були виховані школою, яка визнавала „єдиний русский народ", що складається з „племен", — великоросів, малоросів і білорусів. Інтеліґенція в Україні знала російську мову, то нащо розвивати „мужицький діялект", засуджений історією на вимирання (Ленін писав — „злиття"). 2) Царські бюрократи розуміли, що культура народу не обмежується самою поезією, музикою, танцями і подібним „фолкльором". Від культурного відродження почи-нається теж політичний рух народу. Такий бух малих народів Російської імперії — естонців, латвійців, литовців, кавказьких націй тощо не був загрозою для цілости царської держави. Але національне відродження російських українців, що начисляли на початку 20 віку більше 30 мільйонів (про це згадує Мих. Грушевський у передмові до українського перекладу книжки Російської Академії наук) — вважала російська бюрократія за найбільшу загрозу для „єдиної неділимої Росії". Адже ж росіян було лише вдвоє більше, ніж українців під царською владою. Без української людности росіяни залишалися меншістю в царській імперії. Про це свого часу писав Ленін.

Взявши на увагу ці факти, зрозуміємо основи „політики" царського уряду на „викорінення мазепинства" — сепаратизму, який російська бюрократія бачила навіть в українських танцях і вишиваних сорочках.

Але ходімо далі: ніодна нація так званого Совєтського Союзу не пережила такого гноблення й фізичного нищення між двома світовими війнами, як наш народ: мільйони розстріляних, засланих на загибіль в табори смерти, мільйони знищених голодом, „політичним голодом („political famine), як писав Чемберлін (Chamberlin) в книжці „Ukraine, a submerged Nation" р. 1914. І це народовбивство й гноблення нашої культури триває далі. Московська бюрократія нашого часу йде шляхом, який протоптала царська бюрократія. Вона бачить небезпеку в „українськім сепаратизмі" і переводить русифікацію під прапором „зближення" і „злиття" мов і культур". Для того большевицький режим не спиниться й перед народовбивством.

Михайло Драгоманів — історик — знав загрозу Українському народові від московського насильства. Він написав невелику, дуже цінну статтю „Пропащий час під Московським царством". Автор показав, як московське панування загальмувало культурний і політичний розвиток українського народу. Слід цю працю Драгоманова передрукувати, бо під комуністичним режимом, вона заборонена.

СПОРТ

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — „ІНТЕР - СЕРБІЯ" С.К. 1:3

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — „БРАЗИЛІЯ" С.К. 2:3

Юньйон 25 квітня і 2 травня І дружина УСВТ „Ч. Січ" відбула дві чергові зустрічі за першенство „Мейджор Дивізії" Шейфер Ліги Ню Джерзі, в яких зазнала поразок відповідно — 1:3 і 2:3. В обидвох змаганнях значно відмолоджена „Ч. Січ" була рівнорядним партнером із згаданими клюбами і навіть перезажала в грі, особливо з бразилійськими футболістами, одначе слабий воротар юньйор, що заступає Шуца (зломав руку), в обидвох змаганнях пропустив ґолі легкі до оборони, завдяки яким гості здобули щасливі перемоги.

Ґолі для „Ч. Січі" стріляли: Даніґин 2 і Фарміґа.

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" (Мол. юнаки) — „СЕРРО ТОЛІНО" (Мол. Юнаки) 1:1

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" (Новаки) — „ЛЯНЦЕРС" С.К. (Новаки) 1:2)

І ЧОЛОВІЧА ВІДБИВАНКОВА ДРУЖИНА РОЗПОЧАЛА ПІДГОТОВУ ДО НОВОГО СЕЗОНУ

Згідно з пляном нового провідника чоловічої відбиванкової ланки УСВТ „Ч. Січ" д-ра Тараса Гунчака, І чоловіча дружина розпочала вже підготову до наступного сезону. Свій літній сезон відбиванкарі „Ч. Січі" розпочнуть першенським турніром СУАСТ - Схід, що в цьому році відбудеться в рамах Спортових Ігрищ Українських Центральних Молодечих і Спортових Організацій в днях 19-20-го червня на площах оселі СУМА и Еленвілі. Після цього відбиванкарі „Ч. Січі" будуть учасниками традиційних турнірів на оселях: „Верховині" і „Союзівці", а дальше восені розпочнуть змагатися в турнірах Відбиванкової Асоціяції Америки.

В міжчасі більшість наших змагунів, студентів Ратґерського університету виступали в складі відбиванкової репрезентації цього університету, якою успішно проводив д-р Т. Гунчак. Під проводом цього колишнього визначного українського відбиванкаря, в сезоні Ліги вищих шкіл Східніх ЗСА, відбиванкарі Ратґерс тріюмфально дійшли до фінальних гор Континентальної Америки і Гаваїв, які відбудуться в Кенсас Ситі.

У складі І дружини „Ч. Січі" виступатимуть: Н. Паславський, М. М. Пацлавський, О. Лебедь, П. Мельник, Б. Ляцук, Л. Розин, Л. Олесницький, Б. Пльшанівський, А. Голинський, Б. Кнезик і О. Федаш.

Крім тієї дружини в турнірі СУАСТ-Схід візьмуть теж участь дружини юначок і юнаків.

О. Твардовський

Заповідають 100-доляровий...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

(Закінчення зі стор. 1-ої)

учасникам справу руба: до 22 січня наступного року треба зібрати на фінансове вивінування Наукового Інституту один і пів мільйона долярів. Треба діяти вже: Клівленд влаштував 2-го грудня 1972 р. сто-доляровий бенкет, на сплату двох українських катедр у Гарварді — влаштовує такий бенкет і тепер на сплату Наукового Інституту. Наміче на вже дата імпрези (субота 27 листопада ц. р.) й це місце (авдиторія Української Православної Церкви св. Володимира, в Пармі, Огайо).

Усі сорок-два учасники й учасниці сходин увійшли до Ширшого Бенкетового Комітету. До Вужчого Комітету обрані: Ярема Попіль (голова), Василь Логошняк (міст. голова), Орися Логошняк (фінанс. рефер.) а далі члени: Надя Дейчаківська, Мирослав Гейниш, Василь Ліщинецький, Василь Сікора, Олекса Чайка, Петро Венґрин, Максим Задойний, Дмитро Струсь, Олекса Курило (Акрон), Микола Хлиста (Кентон) та Богдан Дейчаківський (Лорейн). Цей вужчий Комітет відбув уже одні сходини, на яких намічено поділ і приділ праці.

Клівлендці мають добру причину солідно готовитись до своєї імпрези. Пам'ятного 2-го грудня 1972 року на 100-доляровому бенкеті ФКУ зібрано 42,5 тисячі долярів — рекорд (не побитий дотепер), яким нотований низько на біржі громадської праці й жертви Українського Клівленду ракетно випередив двічі -, тричі - і в п'ятеро — численніші наші громади.

Цей рекорд треба тепер піднести високо вгору, щоб надолужити інфляцію доляра.

Видавництво „Свобода", себто бюра Редакції і Адміністрації перенеслися вже в середу, 26 травня ц. р. до нових приміщень і знаходяться тепер при 30 Montgomery St. Jersey City, N. J. 07303 на 2-му поверсі. Телефони „Свободи" незмінені, а саме: (201) 434-0237, 434-0807 і безпосередньо з Ню Йорку (212) 227-4125. Від сьогодні всі поштові пересилки просимо скеровувати на нову адресу видавництва.

Матура в школі українознавства „Рідної Школи" у Філядельфії

Філядельфія (от) — У Школі Українознавства, що її утримує Т-во „Рідна Школа" у Філядельфії, в суботу, 8-го травня ц. р. почався матуральний іспит. Це вже дванадцятий з черги матуральний іспит у цій школі, що починає двадцятий рік свого існування. До письмового іспиту приступило двадцять дев'ять абітурієнтів. Всі вони відбули повний курс навчання у Школі Українознавства, повних дванадцять років, вивчаючи мову, літературу та й інші українознавчі предмети, як історію України, географію, економічну географію, історію культури. Матура проходить під проводом господаря кляси — професора д-ра Леоніда Рудницького, а матуральну Комісію очолює довголітній директор школи „Рідної Школи" у Філядельфії проф. Володимир Лотоцький. Усний іспит відбудеться у суботу, 22-го травня. Як і минулими роками матуральні дипломи абсольвентам роздадуть під час святкової церемонії, що відбудеться у суботу, 5-го червня ц. р. у парафіяльній залі церкви **св. Иосафата**. Церемонія роздачі дипломів получена зі спільним обідом, після якого в тій же залі відбудеться баль абітурієнтів.

Школа Українознавства „Рідної школи" у Філядельфії користується шкільним будинком публічної середньої школи в дільниці Олні. Для навчання віддано шістнадцять кляс, ясних і відповідно випосажених. Під цю пору у школі навчається близько чотири сотні учнів. Учительський склад кваліфікований, директором школи є мгр Марія Одежинська. Школу спонзорує й нею опікується Товариство „Рідна Школа". В основному, членами товариства є батьки учнів школи. Управа Т-ва „Рідна Школа" постійно пригадує, що виховання молоді та й забезчення її знанням українознавчих предметів повинно бути відповідальністю всієї громади. Вже в неділю 23 травня ц. р. відбудуться річні загальні збори Т-ва „Рідна школа" у Філядельфії, в залі Пластового дому. Управа запрошує на ці збори кожного, кому важливе виховання української молоді, щоби спільно поширити важливі справи, зв'язані з веденням школи і навчальною програмою.

Про архів УЛТПА

За вивмком Управи, український загал, а зокрема членство Українського Лікарського Товариства, мало або нічого не знає про Архів Українських Лікарів в Америці.

А архів, це ще один культурний дорібок лікарської організації — яка нараховує біля 800 зорганізованого членства.

Про історію, цілі і завдання непотрібно писати, бо їх поміщують довголітні квартальники Лікарського Т-ва, яких досі видано 81 випусків, кожен тиражем 1000 примірників, тобто разом 81 тисяч журналів. І якщо взяти до уваги пересічні сторінко одного журналу — 70, (часто вони перевищують 100) — то матимемо 5.670.-000 сторінок.

Якщо взяти тих 81 випусків, які пересічно мають 70 сторінок, то одержимо колосальну суму 5.670 сторін журналістичної, ґрандіозного розміру праць, над якою працював цілий штаб лікарського загону. Одначе скоординувати ввесь цей матеріял, який приходить до лікарського редакційного стола — це праця „супермена" — головного редактора, якого навряд чи знайде колись лікарське майбутнє.

Хоч цей допис пишу без відома того редактора, знаючи, що він із своєї скромности не хотів би подати свого прізвища, то все таки я уважав би кривдою не згадати шляхетного прізвища українського лікаря, який окрім своєї професійної праці, всеціло у наполегливій праці, віддав себе на службу медичній організації. Цей „супермен" — це головний редактор, що від багатьох літ тягне цю нелегку і незаступиму працю — це д-р Павло Джуль у Детройті. Завалений горами накопичених журналів, рукописів, листуванням і всілякого роду матеріялами — д-р Павло Джуль зумів створити ще один лікарський сектор, це — Архів Українського Лікарського Товариства. Д-р Джуль договорився із Українським Народним Архівом-Музеєм у Детройті про приміщення при ньому Архіву Лікарського Товариства, де вже від трьох літ передаються депозити.

Очевидно Детройтський Архів мусів, як це кажуть „посунутись" — зекономив свої приміщення, і, прийняв „Суб-Архів" українських лікарів. Туди звезено великі депозити журналів, які лежали по різних місцях, що й було завадою різних лікарських приміщень, часто навіть складаних у ґаражах. Коли це все зчасом упорядкувалось, до архіву почали передаватись депозити видань лікарських словарів, манускриптів, кореспонденція, світлини які публікувались у медичних журналах, кліші, печатки, альманахи, матеріяли з конвенцій і також восьмисотний металевий адресограф, з якого відбиваються адреси для розсилкових цілей. Ці архівні депозити збільшуються з кожним виданням. Архів є під опікою куратора, а нагляд над ним мають: д-р Павло Джуль і д-р Міляс Лебедович, який рівночасно з рамени Лікарського Товариства входить до Управи Детройтського Народного Архіву—Музею.

Депозитами Лікарського Товариства доповняються: колекції українських лікарів, розсилаються новим, розсилаються до різних архівів, редакцій і бібліотек світу.

Роман Дацко

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ПАРАСКЕВІЯ КОГУТ, членка УНС Відд. ч. 56, померла 6 листопада 1975 р. на 85-му році життя. Покійна народилася в Европі. Полишила в смутку сина і 8 сестер. Похорон відбувся на цвинтарі Мт Калварі у Віліня, В. Ва.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Відділу

ТЕОДОР ОСАДЧУК, член УНСоюзу Відд. ч. 127 Т-ва св. Миколая в Боффало, Н. И., помер 12 січня 1976 р. на 48-му році життя. Покійний народився в Україні. Став членом УНСоюзу в 1950 році. Похорон відбувся 17-го січня 1976 р. на цвинтарі св. Матвія у Вест Сенева, Н. И.

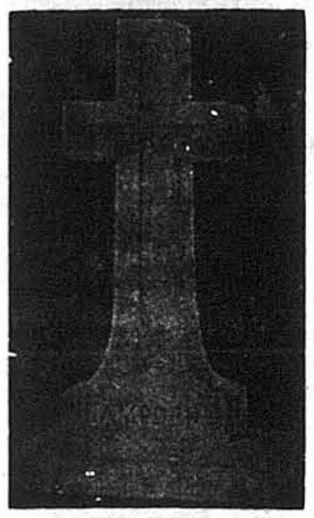
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

ВАСИЛЬ ГУРАЛЬ, член УНС Відд. ч. 417 Т-ва „Співпраця" в Джеферсонвілл, Інд., помер 31 березня 1976 р. на 55-му році життя. Покійний народився в Горожанці, Зах. Україна. Став членом УНСоюзу в 1959 році Полишив в смутку дружину Таїсу, дочку Ірину з чоловіком Кенни, сина Віктора, сестер Катерину і Марійку з чоловіками, брата Володимира з родиною. Похорон відбувся 3 квітня 1976 р. на цвинтарі Девіс в Ґрайсон Kаунті, Кентокі

Вічна Йому Пам'ять!
Ілько Цибрівський, секр. Від.

ПЕТРО ШУЛЬКА, член УНС Відд. ч. 320 Бр-ва Пресвятої Тройці в Балтімор, Мд., помер 16 квітня 1976 р. на 58-му році життя. Покійний народився в Балтімор, Мд. Став членом УНСоюзу в 1928 році. Полишив в смутку братів Івана і Теодора, рідних, які є члени УНСоюзу. Похоро відбувся 21 квітня 1976 р. на українському цвинтарі св. Михаїла, в Балтімор, Мд.

Вічна Йому Пам'ять!
Іван Малко, секр. Від.

ТАРЗАН, Ч. 7486. Лютий Тарзан

Твоєї жінки тут нема, Тарзане... Вона напевно втекла серед ночі!

Чи ти їй не сказала, що я тут був і обіцяв вернутися?

Ні! Звали вину на злобу жінки, любов якої відкинено... Прости мені!

Джейн тепер там десь находиться в небезпеці, а ти просиш пробачення?!

КОНҐРЕСОВІ ВІСТІ

орган Українського Конґресового Комітету Америки

РІК XII. КВІТЕНЬ - ТРАВЕНЬ, 1976 Ч. 9-10

Опозиція для опозиції

Один із речників „зовнішньої опозиції" супроти УККА закинув його верхівці, що вона стала „на шлях затиску свобідної думки". Але ж „Конґресові Вісті" надрукували в своєму 7-8 числі з 9 березня ц. р. цілістю найважливіші опозиційні голоси, на доказ, що теперішній провід УККА аж ніяк не затулює рота опозиції — внутрішній чи зовнішній, — і не стосує супроти неї „остракізму" — за висловом тієї опозиції.Надруковано ті опозиційні голоси не тільки, щоб заманіфестувати толерантність супроти інакодумаючих, але й щоб широка українська громада почула та придивилася, чого властиво хоче опозиція, чому взагалі існує та опозиція і чому вона не включається до УККА, щоб вести свою опозицію не „з-зовні", а на внутрішньому терені керівних органів УККА.

Є в отих опозиційних голосах думки ділові, дискусійні, але варті призадуми, як ось, наприклад, вимога щодо ротаційної системи у керівних органах. Але є й такі, які є ребусами, що їх трудно розчовпати. Що значить, наприклад, „демократизація" УККА?! Яка може бути ще більш демократична система виборів делеґатів на Конґрес Українців Америки, як та, яку передбачує статут? Яка може бути більш демократична система виборів в окремих Відділах УККА? Як практично можна „обмежити впливи партій" у керівних органах: який керівний чинник в УККА може заборонити членським організаціям вислати до керівних органів делеґатів, які не належали б до немилої опозиціоністам політичної пар-

Передова

тії? І чейже членськими організаціями в УККА є й політичні партії. Це правда, що їх забагато, це правда, що деякі з них мають шумну назву, але мало членства, але хто і як має переводити тут селекцію і клясифікацію?! Є вимоги обмежити впливи Союзів, але ж Союзи, поруч із Церквами, це таки найтривкіші в ЗСА українські установи, засновники УККА, фортеці українства, які гуртують найбільше число зорганізованого українства. Є вимога „оперти УККА на всіх місцевих організаціях, а не тільки на платниках до УНФонду". Але ж це відчинило б ворота до анархізації нашого зорганізованого життя, бо признало б правду тим клітинам нашого суспільства, які не хочуть включитися до організаційної системи УККА, плекаючи власний ґеттоїзм, чи партійницький або загумінковий партикуляризм.

Зрештою, опозиція теж поділена у своїх думках на структуру УККА. Ось так одні хочуть скасування Ради Директорів, яка складається з Політичної Ради і Екзекутиви, інші — поширення Політичної Ради, але чували ми теж голоси, що Політична Рада це фікція і що можна скасувати її, без шкоди для діяння УККА, де вирішний остаточний голос мусить мати Екзекутива. Цікаво, що серед голосів опозиції не чути поради, як практично обмежити число Екзекутиви, яка — коли б усі її члени явилися на засідання — була б вічем, а не діловим органом, що має приймати ділові постанови.

Нема ніяких насправжніх речевих причин, чому теперішня „зовнішня" опозиція не має вступити до УККА. Коли її найголовнішою вимогою є те, щоби „більшість" краще рахувалася зі становищем „меншости", то це можна осягнути дуже просто: хай члени опозиції бувають частіше на засіданнях керівних органів і хай виступають солідарно. Тоді не буде враження, що їх хтось майоризує та „не бачить". Це саме стосується до членів „внутрішньої опозиції": хай вони не абсентуються, а коли дехто з них живе далеко і не всилі доїздити — хай подбають, щоби на їхнє місце були люди ближче Ню Йорку. І нема чого ремствувати, що „одна партія" верховодить в УККА, бо на засіданнях Політичної Ради можна було наявно переконатися, що члени тієї „одної партії" не виступають, як бльок, а нераз поділені у своїх думках, духово незалежні, і виступають одні проти одних.

Деякі твердження й вимоги опозиції — ділові. Але більшість — реторичні, теоретичні, без поради, як їх практично здійснити, і роблені для того, щоби виправдати існування опозиції — задля „самої себе", а не для добра громади.

УККА підготовляє маніфестацію під статуєю Свободи в Ню Йорку

Цьогорічний Тиждень поневолених народів, який буде проголошений на половину липня, буде відбуватися під знаком 200-річчя Американської Незалежности, з ювілеєм якої всі національні групи в Америці, кровно пов'язані з поневоленими народами на Сході Европи, в'яжуть свої надії і змагання. На неділю 18 липня заповідається у Ню Йорку велика маніфестація під статуєю Свободи. Підготовою займається окремий Комітет для відзначення 200-річчя Америки і 100-річчя українського поселення під проводом адв. Івана Флиса у тісній співпраці з Головною канцелярією УККА. Та маніфестація під Статуєю Свободи при в'їзді з океану до Ню Йорку, переведена у співпраці з усіма іншими національними групами Ню Йорку, буде ще одним доказом вірности поярмлених народів ідеалам волі і незалежности: коли там, за залізною завісою, народи сковані військово-поліційним режимом, який не дозволяє на найменші прояви вільної думки чи дії, то тут їхні брати і сестри можуть — і мусять —в їхньому імені демонструвати під свободолюбними гаслами.

З УВАГИ НА НЕГАЙНІ ПОТРЕБИ, ПРОСИМО ВСІ ВІДДІЛИ ПРИСЛАТИ ДО ДО ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ ЗІБРАНІ ГРОШІ.

ПОКИЩО АДРЕСА ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ ДАВНЯ.

203 W. 13 St. New York., N. Y., 10014.

СИМОН ПЕТЛЮРА – СИМВОЛ БОРОТЬБИ ЗА ДЕРЖАВНІСТЬ

„Симон Петлюра, як людина, як державний діяч у новітній історії українського народу, став символом боротьби за свободу, за волю народу, за його незалежність, за Україну вільну від большевицької окупації..." — кажеться у спеціяльному обширному зверненні, що його схвалила Рада директорів 1 травня ц. р. та проголосила, як заклик Українського Конґресового Комітету до урочистого вшанування пам'яті Симона Петлюри у цьому місяці, у зв'язку з 50-ми роковинами його трагічної смерти 22 травня 1926 року. (Повний текст того Звернення був надрукований у „Свободі" ч. 83 з 5 травня ц. р.).

У наведених словах вміщається суть історичного значення Симона Петлюри в новітній історії України Його вшановується, як державного мужа, як голову Директорії Української Народної Республіки, себто голову української ні від кого незалежної держави, його вшановується, як палкого речника реґулярної української армії, реґулярної української збройної сили, — але насправді вшановується його, як символ української боротьби за державність та української невгнутости супроти Московщини, непримиренного ворога України. Ніхто інший з цілої ґалерії постатей новітньої української революції та визвольних змагань 1917-21 р.р. не став тим, чим став Симон Петлюра: символом боротьби за українську державність Було багато видатних мужів і жінок українського політичного відродження, було багато відомих і безіменних героїв, які виявили надзвичайну особисту відвагу у боротьбі за державність України та полягли у тій боротьбі, — але Петлюра переростав усіх їх тому, що силою своєї вийняткової індивідуальности діяв на оточення і здобув собі славу в народі, як невтомний пропаґатор боротьби за державність та вождь у тій збройній боротьбі. Назва „петлюрівець" була і є синонімом державницького патріотизму українців. Своїм зверненням до найширших кіл українського вільного суспільства — вшанувати пам'ять Симона Петлюри в 50ті роковини вбивства його насланим Москвою аґентом — тим своїм зверненням Український Конґресовий Комітет доказав ще раз, що він, як політичний репрезентант українців в Америці перед американськими властями — з'єднаний з українцями в Україні і поза нею у змаганні до державної волі України. Ворог вбив Симона Петлюру, але не вбив ідеї, яку Петлюра символізував.

„УКРАЇНЦІ В АМЕРИЦІ"

MICHAEL BURYK

UKRAINIANS IN AMERICA

Ukrainian National Bicentennial Committee
1976

Український Крайовий Комітет для відзначення 200-річчя Америки й 100-річчя українського поселення видав 16-сторінкову англомовну брошуру п. з. „Українці в Америці". Автор — молодий український учений, вже з третього покоління, Михайло Бурик, зібравши для цієї своєї праці багатющий фактичний матеріял, подав прозорий нарис „трьох хвиль масової української іміґрації" до Америки в р.р. 1875-1975. Подано найважливіші події з історії американсько - українських взаємин, у нав'язанні до новітньої історії України, — названо стейти і міста найгустішого українського поселення, — згадано про найбільші осяги української культури, що причинилась до збагачення культури цілої країни. На неповна 16 сторінках подано найважливіше й найголовніше те, що чужинець повинен знати про українців в Амириці — добра, совісна, ділова праця.

26-го червня Вашинґтон

Володимир Душник

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІҐРАЦІЇ В АМЕРИЦІ

Підготова твору про історію українського поселення та його многогранний вклад в розбудову ЗСА

Українська еміґрація в Америці відзначає в цьому ювілейному 1976 році народження Америки як незалежної держави — також 100-річчя українського поселення. Хоч є певні історичні дані, що українці — бодай еміґранти з українськими прізвищами — були вже в Америці в періоді Джеймставну та Колоніяльної війни, то записана історія української еміґрації в Америці датується від 1860-их років, коли українські еміґранти з Карпатської України та Лемківщини почали прибувати масово до Америки. Одним з перших свідомих українських еміґрантів був о. Агапій Гончаренко, український православний священик з Київщини, що видавав „Аляска Гералд" та „Свободу" в Сан Франсіско, Кал. Він перший писав про „українців-козаків", що борються за свою самостійність та проти „царської тиранії". Він теж писав про Шевченків „Кавказ" та його оборону кавказьких народів, яких тисячами мордували царські війська при підбої Кавказу.

Про історію української еміґрації писали різні автори в різних часах та про різні періоди її поселення в Америці. Серед них були так українські як і американські дослідники. Більшою працею про українське поселення в Америці є „Українська Еміґрація в Америці" д-ра Юліяна Бачинського, що вийшла друком перед Першою світовою війною; в 1937 р. проф. Василь Галич видав по-англійськи більшу працю, „Українці в ЗСА", яку перевидав Колюмбійський університет в 1970 р. без жадних змін чи доповнень. Менші праці популярного характеру — це брошура Ярослава Чижа „Ди Юкренісн Іміґрантс ін ди Юнайтед Стейтс" (1940), та дві більші праці під ідентичним наголовком, „Ди Юкренієнс ін Америка", які написали д-р Мирон Б. Куропась (1972) та Владімір Вертсман (1976). Треба згадати, що про українську еміґрацію є десятки маґістерських та докторських праць в різних американських коледжах і університетах.

Збірна праця УККА

Основною ціллю запляннованого англомовного твору Українського Конґресового Комітету Америки про історію української еміґрації в Америці, або по-англійськи — „Юкренієнс Герітаж ін Америка" — є дати якнайповніший образ української національної громади в ЗСА та її вкладу в розбудову Америки.

До цієї важливої праці, якої відповідальним редактором та координатором є автор цієї статті, заанґажовано понад 50 авторів з кругів українських науковців та дослідників, спеціялістів та фахівців з різних ділянок нашого життя, як теж провідників українських інституцій та організацій. Досі приготовано вже майже 70% матеріялу, себто статтей, які в більшості зредаґовано, переписано та приготовано до друку. Понад 30 рукописів є в стадії перекладу, редаґування та переписування, решта приготовляється поодинокими авторами, які вони зобов'язалися доставити.

Основний розподіл праці

Історія української еміґрації охоплюватиме три основні частини: а) загальні дані про українське поселення, та всебічне насвітлення його зрізничкованого життя; б) історія українських центральних організацій; в) історія українських громад (міста й стейти) і т. п.

Різноманітна тематика охоплює такі проблеми: історія української еміґрації та її боротьба за культурно-етнічну ідентичність; статистичні дані про українську еміґрацію; розвиток національно-релігійного, суспільно-культурного й політичного життя; українці в американській промисловості та рільництві; Україна й українці в американській літературі; історія української преси в Америці; проблеми визнання української державности Америкою; роля української жінки в родинному й суспільному житті в Америці; „Україніка" в американській науці; українські збірники й архіви в Америці; історія українських Церков та їх роля в суспільному житті; запілля української визвольної боротьби в Америці, і т. п.

Проблеми української культури й мистецтва обговорюються в статтях про українську музику й хорове мистецтво, українських малярів і різьбарів, українські народні танки, українці та Україна в американському фільмовому мистецтві, про українські писанки, і т. п.

Окремі статті присвячені українському фінансовому та кооперативному секторові, як теж іншим ділянкам нашого життя, як прим. український спорт в Америці і т. п.

Друга частина книги обійматиме історію українських організацій, як наприклад українські Братські Союзи, українські інженери, лікарі й ветеринарі, українські науковці; українські професійні та наукові організації, як теж українські молодечі, студентські й спортові організації.

Третя частина — це історія українських громад. Минулого року, Екзекутива УККА розіслала спеціяльний обіжник до своїх Відділів, щоб вони приготовляли короткі історичні нариси про свої громади. Не всюди існують Відділи УККА, тому-то ми звертаємося цією дорогою до тих громад, де нема Відділів УККА, щоб вони надіслали короткі історії своїх громад якнайскоріше до Централі УККА.

На закінчення, звертаємося до нашого громадянства з таким важливим закликом:

1) Просимо ті українські громади, які ще не надіслали статтей про історію українського поселення, щоб це зробили негайно; надсилати треба також різні світлини груп, маніфестацій і т. п., які можна вжити для ілюстрування українського активного життя;

2) Книжка буде великого формату, з численними ілюстраціями, тому її видання буде коштовне. Тому, що наші зусилля дістати певні субсидії від федерального уряду не мали успіху і такої фінансової допомоги УККА не одержав, кошти видання мусимо покрити самі при допомозі нашої громади. Як тільки закінчиться редакційна праця над книжкою та буде умова з друкарнею, переведемо спеціяльну збірку на видання цієї історії української еміґрації в Америці. Нема напевне ні одного й ні одної, які не вважалиб, що така книжка обов'язково потрібна.

ДОКТРИНА СОННЕНФЕЛЬДТА

Радник Державного департаменту Гельмут Сонненфельдт викував нову доктрину, яка стосується американської політики супроти СССР: поручати „тісніший органічний зв'язок" всіх країн і народів Східньої Европи з Совєтським Союзом, бо, мовляв, їхній антагонізм супроти Москви може спричинити нову велику війну. Іншими словами — та доктрина сприяє існуванню й закріпленню совєтської, насправді російської імперії, сприяє гаслу „єдиної неподільної" Росії, заперечує права поярмлених Москвою і сателітних народів на відзискання своєї, московсько - бальшевицькою аґресією знищеної власної державности та йде далі, як пішла Гельсінкська конференція, що ніби ґарантувала непорушність теперішніх державних кордонів в Европі, бо ґарантує непорушність спеціяльно совєтської імперії, загроженої визвольними рухами тамошнік неросійських народів.

Очевидно, що коли стало відомо, що Гельмут Сонненфльдт поручав зібраним у Лондоні американським амбасадорам ту ніби нову напрямну американської закордонної політики супроти СССР — всі кровно споріднені з народами Східньої Европи національні групи в ЗА негайно й рішуче запротестували. Зокрема листа до президента Форда з протестом вислав президент УККА проф. Лев Добрянський. Ці протести були такі голосні й одностайні, що през. Форд вважав за відповідне негайно тієї доктрини відпекатися. Гельмут Сонненфельдт, того самого роду, що державний секретар Генрі Кіссінджер і його приятель ще із спільної військової служби, доказав цією своєю доктриною не тільки жалюгідне незнання історії країн і народів Східньої Европи, але й притуплений змисл щодо правильности актуальної політичної тактики: бо своїм виступом що ніби йшов по лінії „детанту", щоб вминати все, що може дразнити Москву, — він ще більше послабив позицію Кіссінджера, атакованого тепер однаково республіканцями, як демократами, за його односторонню й короткозору політику, що виходить у добро тільки Совєтському Союзові.

Ми чули вже про багато різних „доктрин": Гітлер викував був доктрину німецького лебенсравму, що мав сягати від Атлантику по Урал, а у практиці дала розчленування та розколення Німеччини. Кол. американський міністер фінансів Морґентав пропаґував доктрину про конечність перетворити Німеччину у „картофельлянд", а насправді Західня Німеччина стала одною з найбільш упромисловлених країн світу та стрижнем оборонного союзу НАТО. Брежнєв проголосив був свою доктрину про „право" СССР збройною рукою встрявати у сателітські країни в обороні „загроженого соціялістичного ладу" — проти чого негайно запротестували юґославський Тіто й румунський Чеушенску. Доктрина Сонненфельдта провалиться, як отї інші неграмотні і злочинні диктатори, бо вона перечить законові природи, який визнає за кожним народом право до волі і незалежности.

ІСТОРИЧНА СВІТЛИНА: УКРАЇНСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ У ВАШІНҐТОНІ З ДОМАГАННЯМ ВИЗНАННЯ УКРАЇНИ В 1919 РОЦІ. (ОДНА З СВІТЛИН У КНИЗІ, ЩО ЇЇ ВИДАСТЬ УККА)

Представники Українського Національного Комітету ЗСА, які внесли петицію в дні 29-го серпня 1919 до Комісії закордонних справ американського Сенату в справі визнання України. Стоять в першому ряді (зліва): Мілтон Врайт, директор Українського Інформаційного Бюра; Р.Дж. Колдвел, президент Американської Асоціяції Середньої Европи; Всч. о. Петро Понятишин, Адміністратор Української Католицької Церкви. Горішній ряд (зліва): Іван Мустовський; Симон Ядловський, український банкир; Віліям Дж. Кернс, правний дорадник Української Католицької Церкви; Конгресмен Джеймс Гаміл з Ню Джерзі; Джордж Гордон Балт, правний дорадник Американської Асоціяції Середньої Европи; Омелян Ревюк речник Українського Національного Комітету, і Володимир Б. Лотоцький, визначний український журналіст.

Омелян Плешкевич

РОЛЯ ГОСПОДАРСЬКО-ЕКОНОМІЧНОГО ЧИННИКА В ЖИТТІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ В ЗСА

Доповідь на Громадській Нараді 10 квітня 1976 в Українському Інституті Америки, в Ню Йорку

Кожна оцінка залежить від цього, яке відношення і наставлення в даній ситуації має особа, що хотіла б до даної проблеми зайняти якнайбільше об'єктивне становище. Щоб подати можливо правильний стан господанрсько-фінансового розвитку нашої спільноти в ЗСА, не можна хоч би вкоротці оминути наше минуле від початків поселення в ЗСА, зокрема за нашого 30-літнього (від 1944 р.) перебування поза межами рідного краю. Фактом є, що наші поселенці не зникли, не розпалися. Нам відомо, що в значно коротшому часі деякі еміґрантські поселенці у різних країнах розплилися Різниця в оцінці, коли йдеться про перед — і післявоєнну нашу еміґрацію полягає у тому, що ми еміґрували масово з великим національним потенціялом. Цей національний потенціял витворив певну систему наших прямувань, наших цілей, наших зусиль. Зовсім виправдано почесне місце займає в цьому випадку бажання зберегти нашу ідентичність . . .

Але є ділянка, в якій наша еміґрація, її організована частина, себто її провід, не дописує. Це поле, де наші інтереси найбільше зустрічаються з довкіллям. Докладніше говорячи, наш провід не тільки не бере участи, але в тому напрямку не виявляє багато зусиль. Цією ділянкою є господарський сектор. Сьогодні в українській спільноті немає, мабуть, нічого важливішого, як господарська політика, тобто плянування і унапрямлювання розвитку українських процесів. Ще тепер наш провід — маю на думці крайові централі і СКВУ — не відчуває потреби координувати дотеперішні досягнення і стимулювати нову ініціятиву щодо господарської діяльности. Підкреслюю, яке це вдячне поле відкривається, щоб створити при згаданих централях референтури української економіки. До господарського сектора треба врахувати Братські Союзи, кооперацію, купецтво, щадничі каси. Ми, поселенці, по Другій світовій війні застали вже діючими Братські Союзи, включилися майже всеціло в ряди їх членства і своїм припливом зробили в цій ділянці за останніх 25 років великий поступ, коли його порівняти з дотогочасним станом. . .

КООПЕРАЦІЯ

Український кооперативний рух — це вже твір по Другій світовій війні в роках 1951-1955. Наші кредитові кооперативи, хоча на новому терені були ще дуже молоденькі, не маючи й одного року, розвивалися в незвичайно швидкому темпі. Треба підкреслити велику заслугу Товариства „Самопоміч", яке фактично стало підбудовою кооперативного руху. Вже перші місяці праці наших керівних органів, які працювали завзято і безплатно, виявили великий ріст вкладів і довір'я нашої спільноти до кооперативного руху. З кожним днем наші ділові зв'язки затіснювалися не тільки з кооперативними централями, як стейтові кооперативні ліги і КЮНА (Американська Кооперативна Централя) але і з банками та щадничими касами. Не тільки фонди, але й мережа наших кооператив більшала. З кінцем 1975 рку маємо в 25 осередках українського поселення в ЗСА 31 кооператив з понад 70 мільйон. майна і коло 40,000 членів. Дивлячися з перспективи 20-25 літ діяльности української кооперації, її праця спрямована на велику мету. Придержуючися найбільш справедливої розв'язки, розподіл суспільного доходу йшов для шкільництва, молоді, Пласту, СУМА, ОДУМ-у, розбудову церков і допомозі культурі й науці (Бавнд Брук у формі позички 500,000 дол., Енциклопедія у формі залянованої допомоги 250,000 дол.).

В початках 1957 р. 7 кооператив основує для скоординування праці ТУК (Товариство Української Кооперації), тепер Централя Українських Кооператив в ЗСА (ЦУКА). Не можна поминути факту, що всі крайові кооперативні центри з різних континентів українського поселення створили в 1973 р. на Світовому Конґресі Вільних Українців, Українську Світову Кооперативну Раду, яка об'єднює приблизно 200 українських кооператив із 90.000 членів і 200 мільйонів капіталу.

УКРАЇНСЬКЕ КУПЕЦТВО

Говорячи про купецтво — треба зосередити нашу увагу на впливах середовища і на те, як ми проявляємо себе в господарській ділянці. Маємо на увазі торгівлю, промисл і ремесло. З'єдинені Стейти Америки — це країна великої господарської динаміки, де об'єктивні умовини найкращі у світі. Тут виринає питання, яку економічну пробоєвість виявили ми в американському господарському світі. З цим питанням в'яжеться діяльність українських фінансових установ, себто матеріяльна підтримка підприємчивих одиниць шляхом кредитування. На жаль ми не виявилися рухливими у „бизнесі" — це вказує збірний балянс наших кооператив в ЗСА, який на 70 мільйон. капіталу має ульокованих в позичках тільки 38 міл. Приглянувшися початковим рокам нашого побуту в ЗСА треба принайменше на 50% врахувати наш прибулий сюди елемент, найбільше творчий у людях 20-40 років життя. Сьогодні, з перспективи 25 років побуту в ЗСА, бачимо, що ті кадри людей пробоєвих, підприємливих, спритних і амбітних, які в найманій праці не знаходили внутрішнього вдоволення, числом уже не великі. Треба всеж підкреслити, що наша країна поселення ЗСА покрилася сіткою українських підприємств. Одиницям тільки пощастило ввійти в клясу американських мільйонерів. Що стосується українського купецтва, то ми хоча, на жаль, не маємо їх повного реєстру, себто належної статистичної евіденції, проте створена в 1975 р. централя з осідком в Чікаґо каже сподіватися скоординування праці українського купецтва. Не можна омиоминути наших щаднично-позичкових кас (Сейвінґ енд Лон Асс.) Хоча дві найбільші щадниці, „Тризуб" в Чікаґо і „Парма" в Клівленді, зліквідувалися, проте гарно розвиваються 3 щадниці, а саме „Певність" в Чікаґо, Щадниця у Філядельфії та „Тризуб" в Нюарку. Разом їх капітал становить понад 50 міл., при чому „Певність" в Чікаґо має 25 міл. капіталу. Хоча ці щадниці, згідно з законом, обслуговують усіх громадян без різниці етнічної приналежности, і хоч вони вповні включаються в американське фінансове життя, то все ж вони прагнуть зберегти своє національне обличчя.

Я пробував накреслити дуже загальну картину нашого національного економічного життя за останніх 25 років. Очевидно, ця картина далеко неповна, а все ж, вона може послужити нам за віддзеркалення того всього, що було і що ще продовжується посьогодні на цьому відтинку нашого організованого життя. Вона врешті буде для нас вихідною точкою для наших висновків, а ці висновки ось які:

Коли ми приїхали на нові землі поселення то застали дві фортеці українства. Перша — це українська Церква, а друга це господарські інституції — конкретно Братські Союзи. Я назвав би їх „благословенним establishment-ом". Вони гідно організували програму через свою пресу, виховували і репрезнтували українство, завершуючи свою працю створенням УККА. І це залишиться незаперечним історичним фактом. З цього наука, що великою запорукою нашої сили попри українські Церкви є доцільно зорганізоване українське господарство в діяспорі. Українське господарство повинно вміщати в собі такі ділянки:

1. Фінансову, що охоплювала б
   а) кредитові кооперативи з філіями і кореспондентурами в цілому краю;
   б) щадничо позичкові каси.

Завданням фінансових інституцій є довести до того, щоб українські гроші були спрямовані в українське річище для творення нових цінностей і для піддержання всіх наших культурних і політичних виявів. Ідеалом фінансо-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЗДВИГ У ВАШИНГТОНІ — МАНІФЕСТАЦІЯ НАШОЇ МОРАЛЬНОЇ СИЛИ І СИЛИ НАШОГО ЧИСЛА!

В суботу, 26 червня ц. р., відбудеться у Вашінґтоні великий Здвиг українців з усіх стейтів ЗСА, який покаже нашому окружен..ю і нам самим нашу моральну силу і спаяність та скільки нас готових взяти активну участь у загальних виступах і акціях. На цьому Здвизі кожний буде мати змогу побачити, скількы людської сили підтримує наші вимоги, з ким треба числитися.

Український Крайовий Комітет 200-річчя Американської Революції і 100-річчя українського масового поселення в цій країні, покликаний до життя Громадськими Зборами, скликаними з ініціятиви УККА, у тісній співпраці зі системою УККА, а в першу чергу з його Головною канцелярією і при видатній допомозі наших громадян у Вашінґтоні та тамошнього Відділу УККА приготовляє цей Здвиг. Здвиг почнеться під пам'ятником Джорджа Вашінґтона і закінчиться під пам'ятником Тараса Шевченка. Таким чином буде він символічним підкресленням духової спільности цих двох великих постатей — Будівничого американської державности і Будителя-пророка українського народу. Значення цього особливе в нинішний час, коли поліційному колоніяльному й русифікаторському режимові в Україні треба протиставити велику візію Кобзаря про остаточне запанування на його батьківщині „праведного закону Вашінґтона" та підкреслити, що тільки зусилля, тільки піт і кров зможуть зреалізувати її. Так було в Америці 200 років тому, так є в цілому світі, так же само буде і в Україні.

Всі причасні до організації цього Здвигу у Вашінґтоні й інших точок багатої програми „Українського Тижня", а в першу чергу пані і панове з Вашінґтону не жаліють ні часу ні труду для успіху цих задумів. В справах підготови тієї маніфестації їздили до Вашінґтону 16-17 квітня ц. р. екзекутивний директор УККА мґр Іван Базарко і організаційний референт Крайового Комітету для відзначення обидвох ювілеїв, ред. Ярослав Гайвас. Вони: а) взяли участь в нараді місцевого Комітету 200- і 100-річчя , обговорили плян і програму переведення „Українського Тижня" у Вашінґтоні, в днях від 21-го до 27-го червня цього року.

б) Відбули нараду з дорадником президента ЗСА Дж. Форда, д-ром Мироном Куропасем. В нараді також взяли участь: П.п. Ст. Курилас, як голова місцевого Комітету 200-річчя і Ю. Нестерчук, як голова Вашінґтонського Відділу УККА. На тій же нараді обговорено цілість наших святкувань у Вашінґтоні. Д-р М. Куропась обіцяв допомогти полагодити такі справи: 1) отримати згоду Президента на перебрання почесного протекторату над „Українським Тижнем" у Вашінґтоні й видати з тієї нагоди окреме Звернення. 2) отримати згоду віцепрезидента Нелсона Рокефеллера виголосити святочне слово в часі Здвигу біля пам'ятника Т. Шевченка. 3. В четвер, 24-го червня, влаштувати зустріч української молоді в Білому Домі, де буде обговорена актуальна зовнішня і внутрішня американська політика найближчими Дорадниками Президента. Обговорено також ряд інших справ. Д-р М. Куропась буде одним з почесних Маршалів Здвигу. Велику увагу присвячено в тих нарадах питанню участи молоді, яка прибуде чисельною прогулянкою того тижня до Вашінґтону.

Тепер в усіх ближчих й дальших осередках українського поселення в Америці кипить робота, щоб на 26 червня прибули індивідуально й групово, автами, автобусами, залізницями й літаками якнайчисленніші відвідувачі. Хай знову, як це було 27 червня 1964 року, в день відкриття пам'ятника Тараса Шевченка, столиця ЗСА — Вашінґтон зароїться тисячами й тисячами українських людей. Хай наші друзі й недруги в столиці, ті американські діячі, що бачать та розуміють, що діється в світі і ті, що обдурюють себе рожевими надіями, або задивлені в Москву і застрашені „могутністю" Совєтського Союзу, не хотять бачити України, не рахуються з визвольною боротьбою українського народу й інших народів поневолених в СССР, побачать власними очима, скільки нас є, за що ми стоїмо і що ми направду, на ділі зв'язані нерозривно з українським народом; що нас багато, що ми сила і над нами й нашими вимогами не можна переходити до денного порядку. Ми члени народу, що бореться за своє життя, що хоче ні більше, ні менше а бути таким як усі вільні народи нашої землі. Власне це все ми заманіфестуємо в суботу, 26 червня своєю участю у Здвизі у Вашінґтоні!

З ВІДКРИТТЯ ДОМУ УККА 22 ТРАВНЯ 1976 РОКУ

Голова СУА Іванна Рожанковська перетинає стрічку. Посередині президент УККА проф. Лев Добрянський, праворуч віце-през. о. шамб. Мирослав Харина, у 2-му ряді посередині о. д-р В. Ґавліч.

Приявні на посвяченні дому. Перший ліворуч — ректор УВУ, проф. д-р В. Янів.

У громадах

ІРВІНҐТОН, Н. Дж. — Загальні Збори Відділу УККА в Ірвінґтоні-Нюарку, Н. Дж., відбулися 11 квітня 1976 р. У висліді обрано нову Управу у такому складі: головою вибрано інж. Михайла Чайківського із Гілсайду. Заступниками голови обрані: мґр Ярослав Рак, адв. Нестор Олесницький, д-р Зенон Матківський. На секретаря обрано Михайла Дзімана, а на скарбника Костя Гречака. Членами Управи є: о. Іван Наконечний, о. Іван Сирота, пані Лідія Гладка, п-на Квітка Семанишин, інж. Василь Василів, Володимир Багрій, проф. Рафаїл Венке, Осип Голинський, інж. Олексій Данчук, Богдан Дацківський, Юрій Дребич, адв. Роман Пітьо, Ростислав Робак, Володимир Терещук, Василь Химера. Контрольну Комісію очолив д-р Ілля Карапінка, членами є: проф. М. Цяпка, інж. М. Семанишин, інж. В. Гладкий, П. Буняк. До Товариського Суду обрано: мґра А. Городинського, мґра Д. Рак, проф. О. Андрушкова, інж. Д. Кордубу і мґра В. Манька.

ОБОРН, Н. И. — Загальні Збори місцевого Відділу УККА відбулися 22 лютого ц. р. під головуванням Григорія Гавришкова, секретарюва в Іван Тороус. Обрано нову Управу у такому складі: Михайло Пінчак — голова, Михайло Дрочак — заступник, Степан Гусак — секретар, Іван Латанишин — скарбник, Василь Троцюк — вільний член. Збірщики УНФонду: Стефан Ротко і Константин Кузьмин. Контрольна Комісія: Григорій Гавришків, Іван Тороус і Іван Гладун. Пресовий референт — Лев Соснович.

НОРВІЧ, Н. И. — Загальні Збори Відділу УККА відбулися 28 березня ц. р., на яких переобрано Управу в такому складі: голова — М. Техловець, заступник — А. Горохівський, секретар — П. Мархонь, фінансовий референт — Г. Усарма. Контрольна Комісія: М. Пятничка, В. Горохівський і Стефан Фемяк. Товариський Суд: М. Тіник, Гр. Гайдук і Ю. Горохівський.

ПАССЕЙК, Н. ДЖ. — Загальні Збори Відділу УККА відбулися 29-го лютого ц. р., на яких обрано нову Управу у такому складі: мґр Северин Данилович — голова, адв. Константин Ваньо — заступник, Дзвінка Яцикевич і Христина Бук — секретарки, Ляриса Герман — зовнішні зв'язки, фінанси — Франко Вірстюк. Члени Управи: Люба Остапяк, Ляриса Бих, Ірина Халупа, Галина Максимюк, Іван Буртик і Юрій Сваричевський. Редактор Інформаційного Бюлетеню, що його видає Відділ: Марія Стефанів. Збірщики до УНФонду: Іван Блиха, Стефан Покора і Василь Марущак. Контрольна Комісія: інж. Роман Шраменко — голова, Ярослав Мартинюк і Василь Косаревич.

ЛОРЕЙН, ОГАЙО. — Загальні Збори Відділу відбулися 22 лютого й обрано тоді таку нову Управу: голова — Віктор Влашин, перший заступник — Іван Черкас, другий заступник — Богдан Дейчаківський, секретар — Степан Ганчарик, скарбник — Микола Трипняк, УНФонд - Степан Шуя, господар Ярослав Максимів. Контрольна Комісія: Кость Мацілинський — голова та Евген Пашин і Боніфат Гарнай — члени.

БАЛТИМОР, МД. — Звичайні Загальні Збори Відділу УККА відбулися в неділю, 21 березня 1976 року, в залі Дому Української Молоді. Загальні Збори обрали слідуючу нову Управу Відділу УККА: голова — інж. Богдан Саламаха, перший заступник голови — мґр Андрій Чорнодольський (голова укр. Ам. Комітету 200-ліття Америки в Мериленді, голова Ком. Поневолених Націй), другий заступник голови — мґр Павло Фенчка (голова Укр. Едукаційної Асоціяції Мериленду), секретар — Микола Турик, англомовний секретар та реф. зовнішніх зв'язків — мґр Степан Басараб, фін. референт — Андрій Чорний (Дім Української Молоді), культ.-освіт. референт — проф. Петро Войтович (голова ОДВУ), організаційний реф. — Володимир Стельмах (голова ООЧСУ), референт УНФонду — Теофіль Попович (дел. Пласту), референт молоді — Ліда Сушко (голова Укр, Студ. Громади), господ. реф. — Григорій Войтович, члени Управи: — мґр Лідія Лемішка (дел. СУА), Теодор Кузьмів (голова СУМА), Василь Татчин (б. голова Відділу УККА), Іван Малко (Відділ УНС).

Це в основному переобрана стара Управа за вийнятком секретаря, що ним став Микоа Турик, та реф. молоді - Ліди Сушко, голови УС-Громади. Контрольну Комісію обрано в складі: — Богдан Мацук — голова, Петро Верний — заступник голови, Михайло Вацлавів — член. Склад обраного Товариського Суду слідуючий: Клим Бабяк — голова, Микола Яремко — заступник голови, Олекса Дуда — член.

У КАРТЕРЕТІ, Н. Дж. — відбулася 14 березня ц. р. нарада делеґатів 8-ох Відділів УККА із стейту Ню Джерзі. Від 10-ти років вони об'єднані Координаційною Радою Відділів УКА Ню Джерзі. Останнім головою тієї Координаційної Ради був мґр Ярослав Рак, тоді голова Відділу УККА у Нюарку. На нараді 14 березня, що відбулася під головуванням мґра Я. Рака, новим головою Координаційної Стейтової Ради став М. Пінковський. Склад цілої нової Управи такий: М. Пінковський — голова, адв. К. Ваньо — заст. голови і рефер. зовнішніх зв'язків, інж. З. Онуфрик — заст. голови і реф. фестивалю, Е. Марнинець — заст. голови і реф. жіночих справ, інж. В. Янів — фінансовий референт, І. Кошман — референт оборони прав людини, Л. Герман, інж. З. Онуфрик й інж. Д. Кордуба — реф. зв'язків з громадськими етнічними групами, д-р Т. Крупа — реф. 200-річчя Амер. Революції і 100-річчя Українського Поселення. Контрольна Комісія: мґр Я. Рак — голова та М. Хитра і д-р М. Бих — члени.

ВІДДІЛ УККА у ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж., перевів свої Загальні Збори, якими проводила Презідія у складі: І. Цьолко — голова, Олексій Демченко — почесний голова і Неоніля Сохан — секретар. Обрано нову Управу в такому складі: голова — д-р Евген Котик (вже десятий раз), Володимир Білик — заступник голови, Василь Гева і Франц Колодій — секретарі, Степан Миколишин — скарбник, Іван Цьолко — імпрезовий референт, Петро Палка — господар, почесний член сотник Олексій Демченко і вільні члени: Клявдя Салюк, Григорій Бура, Євгенія Рубчак-Єнсен, Юрій Ференцевич, Степан Островський, Дмитро Вох, Євстахій Ясеняовський, Франц Колодій, Антін Шубак, Василь Бойко, Ілля Шевчук і Андрій Мазур. Контрольна Комісія: Володимир Карий, Михайло Гайдук і Микола Шеремета. Товариський Суд: Антін Драган, Іван Кравчук і Степан Кравченюк.

УНФОНД

Василь Ковалишин, Дірборн, Міч. — Вплата з грудня 1974 за 1974 р. 15.00 дол. пропущена у виказі за 1974, — а вплата з червня 1975 р. буде проголошена у Вістях УККА — виказі вплат за 1975 рік.

В ОБОРНІ ЗІБРАНО НА УНФОНД 752.00 ДОЛ.

Головна Канцелярія УККА у Ню Йорку отримала разом з листом від голови Відділу УККА в Оборні, Н. И. Михайла Пінчака — листу підписали також секретар Степан Гусак і скарбник Іван Латанишин — чек на 700,00 дол. — 52.00 дол. Відділ залишив на місцеві видатки.

ПАДАЄМО ЧИ РОСТЕМО?

У міркуваннях на тему майбутности української громади в Америці ми поділені теж — як це завжди буває — на оптимістів і песимістів. Звичайно, ворожбицтво завжди ризикована річ, але в передбачуванні розвитку майбутніх подій треба таки виходити з різних фактів і дійсних познак теперішнього стану. Сумним неґативним фактом є охоплення всіми існуючими в ЗСА українськими молодечими організаціями ледве яких 10 відсотків всієї нашої молоді. Неґативним явищем є бокування, незаінтересування загалу нашої молоді громадськими проблемами, бо це тільки дуже невеличкий відсоток — у пропорції до числа всієї молоді — тих, які в останніх роках включились в активне українське студентське життя та в деякі загально - громадські організації. Неґативним явищем є мішані подружжя, власне як масове явище, а не одиничні випадки, дармащо це дуже складна й різнорідна проблема.

І таких неґативних фактів можна б навести більше: ось, нема вже в ЗСА ні одного постійного українського театру, — українська книжка не має ніякого збуту і стала люксусом, що його визнають тільки одиниці, — на українському політичному відтинку існує все ще жалюгідне розпорошення (10 політичних партій!), українське шкільництво занепадає, ці і їм подібні факти і явища спонукують до глибокого песимізму. Очевидно, песимісти також признають, що українська громада в ЗСА та взагалі у вільному світі не загине з відходом з цього світу старшої ґенерації, ані теж з відходом тієї середущої, яка в усіх вільних країнах світу здебільша перейняла вже керму зорганізованого нашого життя. Але песимісти передбачують скорчення ,сильне обмеження в усіх ділянках українського життя, саме в наслідок нестримного поступу природної асиміляції до чужомовного середовища, походу асиміляції, яку можна зупиняти, якому можна і треба протидіяти, проте якого не можна цілком припинити, бо це процес природний, невідхильний. З цілого людства одні жиди, один тільки жидівський нарід доказав, що може зберети свої расово - етнічні первні

Але було б дуже односторонньо, вузько і несправедливо, коли б у міркуваннях на тему нашого майбутнього враховувати тільки неґативні сучасні факти. Найперше, не треба ніякого ворожбитського таланту, щоби знати, що стан української вільної громади в ЗСА та в інших країнах світу тісно пов'язаний з розвитком подій в Україні. Якщо московсько - большевицька імперія збережеться ще на довгий час і матиме можливість діяти по лінії ґеноциду всіх неросійських народів так безпощадно, рафіновано, пляново, безскрупульно, при повній байдужності зовнішнього світу, ба — з підтримкою від зовнішнього світу, — якщо вона зможе робити це так, як тепер робить, то українська проблема буде надалі „внутрішньою проблемою" СССР, супроти якої вільний світ, зокрема державна верхівка ЗСА, займатиме щонайвище плятонічно - деклияматорське становище. Але тоді ми теж не можемо передбачити, чи всупереч тому русифікаторському гнетові й поліційному теророві не зростатиме рух спротиву і не прийме такої сили, що примусить Москву до відвороту. Коли ж московсько - большевицька імперія захитається в своїх основах — а захитатися мусить, бо це неписаний твердий закон історії — тоді українська проблема зразу стане проблемою актуального міжнародного значення, тоді українство стане атракційним для всіх тих, для яких сьогодні воно — не цікаве.

Несподіванка завжди була, є і буде реальним чинником в політиці та в суспільному житті. Ось тепер переживаємо цікаве несподіване і надзвичайно відрадне явище. Коли Український Конґресовий Комітет рішив включитися активно до ювілею 200-річчя З'єднаних Стейтів і сполучити з тим ювілеєм також ювілей 100-річчя українського поселення та для цієї цілі дав ініціятиву до створення окремого Крайового Українського Комітету — то було багато таких наших людей, які неохоче сприймали цю ідею. Були застереження, що — мовляв — „наша хата скраю", що треба радше обмежити свою енергію і свою працю до сутоукраїнського терену й сутоукраїнських справ. Треба було переконувати неохочих словом і друком, що це просто вийняткова нагода для популяризації українства серед американського та взагалі чужомовного світу та що тільки від нас самих залежить, як ми представимо себе — кількісно і якісно. І ось, сталося наче чудо, стався наче феномен: усі українські громади між двома океанами заметушились ,втягнулись добровільно до активної праці над відзначуванням цього ювілею жінки і молодь, старші й молодші, в різних громадах виринули першорядні ідеї, як то оригінально виявити свою „приявність" і яким чином якнайкраще запрезентувати себе. Втянувся до тієї акції український науковий світ, мистецький(на широку всеамериканську міру і на льокальному терені. З різних міст великої і широкої Америки наспіли і далі наспівають вістки про прегарну участь українців у тому ювілеї та про великий успіх різних наших громад. Виявилася при цьому така цікава подробиця: несподівано почали зголошуватися до участи в отому святкуванні такі одиниці, чоловіки й жінки, які дотепер трималися від українського життя осторонь або й навіть такі одиниці, про яких ніхто дотепер не знав, що вони — українці.

Це дало спонуку до міркувань: чи ми дійсно падаємо, чи, може, ростемо, — чи українство блідне, чи набирає жившого, приманливіцого кольору?! Не тільки під час Українського Фестивалю в Ню Йорку, але й у різних інших містах — як доходять до нас відомості — організатори тих імпрез звертали увагу, що ще десять чи двадцять років тому трудно було б здобутися на такий показ і на такий успіх ,на такий голосний відгук в американських „засобах комунікації" (преса, радіо, телевізія). Песимізмом далеко не зайдемо, песимізм притуплює, послаблює. Факти з сучасного життя спонукують також до оптимізму, — однаково щодо майбутности України й української визвольної справи, як теж щодо майбутности української вільної громади в Америці. Ми не падаємо, а таки ростемо — всупереч усім намаганням всіх ворожих українцям силам!

Молодь підготовляє свій злет на „Верховині"

Як нас інформують, Організаційний Комітет Злету Молоді, очолений проф. Степаном Віхаром з Детройту, розгортає щораз ширші зусилля для якнайкращого переведення Злету Молоді на Оселі „Верховина" в днях 30-31 липня та 1 серпня ц. р. До участи в Злеті запрошені всі організації української молоді та вся незорганізована молодь. Таким чином Злет Молоді буде насправді зустріччю всієї нашої молоді всіх стейтів ЗСА.

Організатори Злету приготовляють багату й всесторонню програму, самодіяльні виступи поодиноких ансамблів і індивідуальних мистців. Український Робітничий Союз, ініціятор цього злету, своїми засобами підтримує ці заходи.

Молодечі ансамблі й індивідуальні мистці запрошені зголошуватися зі своєю програмою на адресу УРСоюзу у Скрентоні, або прямо на адресу проф. С. Віхара. Організації молоді вже повинні поробити потрібні заходи для масової участи свого членства. А всі повинні зареєструватися на час, щоб уможливити Управі Оселі „Верховина" подбати про приміщення.

ЗВІТ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ І НОВИЙ БЮДЖЕТ УККА

Звіт

Контрольної Комісії Українського Конгресового Комітету Америки за час від дня 1.січня 1975 р.до дня 31.грудня 1975 р.

Контрольна Комісія в складі:голови Івана Винника,заступника голови п.др.Володимира Михайліва,секретаря п.інж.Миколи Семанишина і членів п.п.дир. Івана Поритка,Стефи Вовчак,др.Володимира Нестерчука,Едварда Попеля Степана Гаврилюка,в присутности членів Екзекутиви У.К.К.А.:касієра п.Уляни Дячук,екзекутивного Директора п.мгр.Івана Базарка і книговода п.Евгена Луцького перевела провірку діяльности У.К.К.А.в днях 10 і 11 -го квітня 1976 р.

До провірки предложено книги:касових приходів і розходів,чекову книжку,банкові ощадностеві книжочки,відписи конт,документи платень і податкових зізнань,побічні книги,контракти і кореспонденцію.

На підставі предложених і перевірених книг і документів ствержено, що за час від дня 1.січня 1975 р.до дня 31.грудня 1995 р.вплинуло до каси Українського Конгресового Комітету Америки:

ПРИХОДИ:

1.Український Народний Фонд:
- Індивідуальні вплати........ 114.394.50 Дол.
- Організації.................. 16.952.00 "
- Збірки з імпрез.............. 794.00 "
- Пожертва Анна Мілевська .... 500.00 "

РАЗОМ:Укр.Народний Фонд:.... 132.640.50 Дол.

2.Видавництво:
- Український Квартальник..... 3.758.50 Дол.
- Книжки...................... 344.88 "

РАЗОМ:Видавництво.......... 4.103.38 Дол.

3.Відсотки:
- Відсотки від інвестицій і ощадностевих банкових конт.. 8.158.28 Дол.

РАЗОМ:Відсотки.......... 8.158.28 Дол.

4.Посмертні записи:
- Андрій Бестаборо Аллентовн.. 500.00 Дол.

РАЗОМ:Посмертні записи...... 500.00 Дол.

5.С.К.В.У.:
- Центральні Організації:
  Український Народний Союз... 250.00 Дол.
  Провидіння Філядельфія...... 250.00 "
  Союз Українок Америки....... 250.00 "
- Організації.................. 2.000.00 "
- Індивідуальні особи.......... 2.418.00 "

РАЗОМ: С.К.В.У............... 5.168.00 Дол.

6.Фонд Репресованих:
- Вплати на фонд репресованих. 580.50 Дол.

РАЗОМ:Фонд Репресованих..... 580.50 Дол.

7.Фонд Року Жінки:
- Вплати Організацій............. 250.00 Дол.
- З голодного обіду.............. 553.10 "
- З продажі жетонів.............. 75.50 "

РАЗОМ:Фонд Року Жінки:.......... 878.60 Дол.

РАЗОМ ПРИХОДИ У.К.К.А:.......... 152.029.26 Дол.

Інші касові приходи:

8.Фонд будови Дому:
- Вплинуло з пожертв............. 1.527.51 Дол.
- 10 % з У.Н.Фонду за 1974 рік.... 11.447.90 "
- 10 % з У.Н.Фонду за 1975 рік.... 13.264.05 "
- З відсотків У.Н.Ф.за 1974/1975.. 10.379.08 "

РАЗОМ.Фонд дому:................ 36.618.54 Дол.

9.Комітет 200-ліття Америки:
- Вплати до розчислення.......... 15.980.95 Дол.

РАЗОМ:Комітет 200-та ліття...... 15.980.95 Дол.

10.Вплати до розчислення:
- Вплати Організацій на різні цілі 832.65 Дол.
- Вплати за залеглі рахунки....... 1.083.54 "
- Вплати за Блю шільд............. 3.646.38 "
- Вплати за залеглі рахунки за 74. 1.703.80 "
- Вплати працівників /податки/.... 5.048.36 "

РАЗОМ:вплати до розчислення:.... 12.314.73 Дол.

11.Банк :
- Вибрано з банку з ощадностевого конта......................... 43.294.50 Дол.

РАЗОМ:банк...................... 43.294.50 Дол.

12.Меріл Лінч Компані:
- Зворот інвестицій.............. 50.000.00 Дол.

РАЗОМ:Меріл Лінч Компані........ 50.000.00 Дол.

РАЗОМ:вплинуло до каси У.К.К.А.. 310.237.98 Дол.

ВИДАТКИ:

1.Адміністраційні видатки:

- Персональні:
- Платні сталих працівників....... 31.172.11 Дол.
- Платні помічних сил............. 1.497.00 "
- Відправа для працівника......... 755.00 "

РАЗОМ:Платні.................... 33.424.11 Дол.

2.Річеві видатки:
- Суспільне забезпечення.............. 1.592.10 Дол.
- Госпіталізація...................... 674.87 "
- Безробіття.......................... 603.86 "
- Хворобове........................... 198.99 "
Асекурація............................ 147.00 "
- Чинш................................ 4.200.00 "
- Канцелярійні приладдя............... 581.93 "
- Телефони,телеграми.................. 1.225.21 "
- Поштові оплати...................... 1.047.65 "
- Оголошення.......................... 491.38 "

РАЗОМ:Річеві видатки................ 10.762.99 Дол.

3.Кошти засідань і подорожей:
- Засідання Екзекутиви................ 2.597.38 Дол.
- Кошти подорожей в терен............. 1.825.01 "
- " " до Каліфорнії-Barкли ун. 621.00 "
- " " до Бразилії- В.А.К.Л.... 1.122.47 "
- " " до Мексіко.............. 448.34 "

РАЗОМ:кошти засідань і подорожей.... 6.614.20 Дол.

4.Бюро Вашінгтон:
- Бюро Вашінгтон...................... 7.200.00 Дол.

РАЗОМ:Бюро Вашінгтон-репрезентація.. 7.200.00 Дол.

5.Український Квартальник:
- Друкарня і переплетня............... 8.461.00 Дол.
- Редактор............................ 4.300.00 "
- Гонорарі............................ 1.706.00 "
- Поштові оплати...................... 603.88 "
- Експедиція.......................... 979.57 "
- Коверти-канцелярійні приладдя....... 531.64 "
- Кошти подорожей..................... 222.41 "
- Оголошення/ 25-ти ліття Квартальника 128.00 "
- Видатки редактора................... 95.38 "
- Інші різні видатки.................. 27.51 "

РАЗОМ:Український Квартальник:...... 17.055.39 Дол.

6.Публікації:
- 5.000 Конгресових рекордів" Н.Пон.Н. 472.00 Дол.
- Проф.Оглоблин а конто Актів Держав. 882.00 "
- Український вклад в історію Америки 960.00 "
- Історія України в еспанській мові.. 50.00 "
- Закуп книжок........................ 50.00 "

РАЗОМ:Публікації.................... 2.414.00 Дол.

7.Конгресові Вісті У.К.К.А.
- 2 числа 42.000 примірників......... 2.711.27 Дол.

РАЗОМ:Конгресові вісті.............. 2.711.27 Дол.

8.Фонд Репресованих:
- Допомога політичним вязням......... 1.270.26 Дол.

РАЗОМ:Фонд Репресованих............. 1.270.26 Дол.

9.С.К.В.У.:
- Виплачено готівкою на рах бюджету.. 10.000.00 Дол.
- Кошти под.ам.делегації на засідання 1.568.83 "

РАЗОМ:С.К.В.У....................... 11.568.83 Дол.

10.Науково-культурні акції:
- Науковий симпозіюм в Дітройті...... 830.00 Дол.
- Мистецький виступ Мазуркевичів..... 400.00 "
- Культурний вечір в Укр.Інституті Ам. /представниці держав при О.Націях/. 301.55 "

РАЗОМ:Наукові і культурні акції:... 1.531.55 Дол.

11.Фонд Року Жінки:
- Видатки звязані з роком жінки...... 225.00 Дол.

РАЗОМ:Фонд Року Жінки............... 225.00 Дол.

12.Дотації:
- С.У.С.Т.А.......................... 1.000.00 Дол.
- Тиждень Поневолених Народів........ 500.00 "
- Американська Конференція Свободи... 250.00 "
- Літературно-мистецький Клюб........ 250.00 "
- С.У.МаА............................ 100.00 "

РАЗОМ:Дотації....................... 2.150.00 Дол.

13.Український Народний Фонд:
- Винагорода збірщикам............... 7.355.92 Дол.
- Вісті УККА-список жертводавців 38 т 2.179.00 "
- Поштові оплати..................... 2.033.19 "
- 18.000 закликів вплат на У.Н.Ф..... 900.00 "
- 18.000 Різдвяних побажань.......... 575.00 "
- 11.000 Виказок на У.Н.Фонд......... 215.00 "
- Коверти............................ 944.05 "
- Помічні сили при експедиції........ 200.00 "

РАЗОМ:Український Народний Фонд:... 14.402.16 Дол.

14.Український Народний Фонд на Дім:
- 10 % з У.Н.Фонду за 1974 рік....... 11.447.90 Дол.
- 10 % з У.Н.Фонду за 1975 рік....... 13.264.05 "
- 3 відсотків за 1974/1975........... 10.379.08 "

РАЗОМ:на Фонд Дому з У.Н.Фонду..... 35.091.03 Дол.

15.Адміністрація Дому:
- Видатки звязані з провадженням дому 411.55 Дол.

РАЗОМ:Адміністрація дому............ 411.55 Дол.

16.Інвентар:
- Амортизація старого інвентаря...... 1.230.00 Дол.

РАЗОМ:Інвентар...................... 1.230.00 Дол.

РАЗОМ:ВИДАТКИ У.К.К.А.:............. 148.062.34 Дол.

НАДВИЖКА- ЗАОЩАДЖЕННЯ/ЗА 1975 РІК.. 3.966.92 "

РАЗОМ ПРИХОДИ У.К.К.А.:............. 152.029.26 Дол.

Інші касові розходи:

17.РАХ.ДОМУ:
- Елевейтор-направа.................. 14.341.86 Дол.
- Контрактори........................ 6.640.00 "
- М.Шашкевич-........................ 1.600.00 "
- інж.Осадца А.архітект.............. 3.300.00 "
- Асекурація......................... 282.00 "
- Олива.............................. 403.92 "

РАЗОМ:видатки....................... 26.567.78 Дол.

Зворот частини видатків С.У.А....... -7.350.66 "

РАЗОМ:кошти ремонту УККА в 1975 р. 19.217.12 Дол.

РАЗОМ:кошти ремонту:................ 19.217.12 Дол.

18.Комітет 200-річчя Америки:
- Виплачено з р-ку Комітету.......... 9.821.96 Дол.

РАЗОМ:Комітет 200-річчя Америки..... 9.821.96 Дол.

19.Виплати до розчислення:
- Виплачено Організаціям-звороти..... 1.065.88 Дол.
- Виплачено за залеглі рахунки....... 1.391.36 "
- Виплачено на блю-шілд за ч.праців.. 2.616.62 "
- Заплачено податки за працівників... 5.119.00 "

РАЗОМ:виплати до розчислення:....... 10.192.86 Дол.

20.Союз Українок Америки /Дім/:
- виплата на рахунок дому/розчислення/ 523.11 Дол.

РАЗОМ:Союз Українок Америки:........ 523.11 Дол.

21.Банк:
- Вложено до банку на ощадностеве к.. 892.51 Дол.

РАЗОМ:Банк.......................... 892.51 Дол.

22.Український Народний Союз:
- Вложено до У.Н.С.для Корпорації.... 100.000.00 Дол.

РАЗОМ: У.Н.С.-Корпорація Дому....... 100.000.00 Дол.

РАЗОМ:виплачено з каси У.К.К.А...... 288.709.90 Дол.

Стан каси на день 1.січня 1975 р.	33.749.28 Дол.	
Вплинуло до каси УККА в 1975 р...	310.237.98 "	
Виплачено з каси УККА в 1975 р...		288.709.90 Дол.
Готівка в банку на день 31.12.75.		55.277.36 "
РАЗОМ:...........................	343.987.26 Дол.	343.987.26 Дол.

Готівка в сумі 55.277.36 ульскована в банку на чековому конті.

БІЛЯНСИ У.К.К.А. НА ДЕНЬ 31.ГРУДНЯ 1974/1975.

АКТИВИ/СТАН ЧИННИЙ/:	31.XII.74	%	31.XII.75	%
Готівка в банку на чековому конті...	33.749.28	15.17	55.277.36	20.46
Готівка в банку на ощадностевому к..	71.566.64	32.17	29.164.65	10.80
Льоката в Мерелен Ленч Компані.....	50.000.00	22.47	--.---.--	--.--
Льоката в У.Н.С.-Корпорація Дому...	--.---.--	--.--	100.000.00	37.02
С.К.В.У............................	128.54	0.06	--.---.--	--.--
Відділ У.К.К.А.Філядельфія.........	888.00	0.40	888.00	0.33
Фонд Репресованих..................	370.26	0.16	--.---.--	--.--
Довжники...........................	317.18	0.14	1.275.71	0.47
Інвентар...........................	1.155.00	0.52	--.---.--	--.--
Дім................................	64.316.53	28.91	83.533.65	30.92
РАЗОМ:.............................	222.491.43	100.00	270.139.37	100.00

ПАСИВИ/СТАН ДОВЖНИКІВ/:				
Зобовязання:				
Фонд Будови Дому...................	153.381.46	68.94	190.000.00	70.33
Вірителі/збірки до розчислення/....	2.028.59	0.91	3.002.72	1.11
Податки/ за четвертий квартал./....	953.49	0.43	882.85	0.33
Комітет 200-річчя Америки..........	---.--	--.--	6.158.99	2.28
РАЗОМ:Зобовязання..................	156.363.54	70.28	200.044.56	74.05
Власні фонди.......................	66.127.89	29.72	70.094.81	25.95
РАЗОМ:.............................	222.491.43	100.00	270.139.37	100.00

ПОРІВНАННЯ ПРИХОДІВ І ВИДАТКІВ З БЮДЖЕТОМ ЗА 1975 РІК.

ПРИХОДИ:	ПРЕДВИДЖЕНО		ВПЛИНУЛО	%
Український Народний Фонд..........	142.000.00	Дол.	132.640.50	93.40
Видавництво........................	5.000.00	"	4.103.38	82.07
С.К.В.У............................	13.200.00	"	5.168.00	39.15
Відсотки...........................	--.---.--	"	8.158.28	--.--

(Закінчення на стор. 4-ій)

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УККА У НЮ ЙОРКУ У НОВОМУ БУДИНКУ

Ще у 1960-му році — ото ж 16 років тому — жертвенний український громадянин Микола Дутчак з Детройту ділом підтримав ідею купна власного дому для УККА — пожертвою 12,000 дол. на ту ціль. Але остаточне зреалізування такої гарної думки не було легке. Для цього треба було — за відомим висловом Наполеона — трьох речей: грошей, грошей і грошей. Щороку відкладувано по 10 відс. бюджету на купно дому, — крім того впливали пожертви на туц іль, окремо від УНФонду. Коли Екзекутива УККА вирішила купити дім ч. 203 на Другій Евеню, то вплинув на це головний арґумент: з усіх об'єктів, що їх оглядали члени Екзекутиви, користуючись при цьому порадами фахівців, цей об'єкт відповідав найкраще своїм положенням — це „українська" дільниця „долини Ню Йорку", де будується нова величава церква св. Юра, де знаходиться Український Народний Дім, школа, Пласт і СУМА, Літературно-Мистецький Клюб, всі наші книгарні, „Самопоміч" і православна Кредитівка, — центр українського зорганізованого життя. Все ж, навпроти цього дому є багатоповерховий будинок централі Телефонічної Компанії, біля нього велика кліника, — це кращий відтинок 2-ої евеню. Коли ж ціна за дім — 106,000 дол. і передбачувана зразу ж ще вища ціна за ремонт — 152,000 дол. — була завелика на одну „кишеню" УККА, то Екзекутива прихилилася до готовости Союзу Українок Америки приступити до спілки, на базі 60 відс. капіталу і приміщень за УККА і 40 відс. за СУА.

Коли 22 травня ц. р. кругло півтори сотні особисто запрошених осіб, найвидатніших діячів, тісно пов'язаних з УККА, прибули на урочисте посвячення того дому, то ледви чи будь-хто здавав собі справу з тієї величезної праці, яку треба було вкласти у реалізацію задуму: купити дім. У репортажі-звідомленні з посвячення дому, який появився у „Свободі" з дати 25 травня, правильно сказано, що ввесь тягар тієї праці спочивав на Головній Канцелярії УККА. Правильно теж згадано, що буквально до останньої хвилини екзекутивний директор І. Базарко трудився — також фізично — і журився, щоб дім був „готов" на його посвячення, на перерізання стрічки при вході до будинку, на релігійну церемонію акту посвячення і пізніше прийняття. Мало хто знав про недоліки ремонту, що їх треба було ще „вигладжувати", і про пов'язані з цим видатки та труди.

Завдяки усім цим заходам та завдяки прегарному буфетові, що його влаштували Пані з Союзу Українок, атмосфера на відкритті власного дому УККА була гарна, сердечна, всі були вдоволені і всі признавали, що доконано велике діло. Проте воно ще не завершене. Новий дім не може бути заповнений старими брудними меблями, якими користувалась Головна Канцелярія, як комірник у домі НТШ, що його ця наша заслужена наукова установа хоче також позбутися. Нові приміщення Головної Канцелярії УККА ждуть ще на внутрішнє влаштування, — Союз Українок уже влаштував виставку української народньої ноші та заходиться біля розміщення свого музею, — Український Конгресовий Комітет заповів, що в його нових приміщеннях буде з'ясована відповідними експонатами та нарисами історія українського поселення в цій країні. Це вимагає нової праці і нових коштів. І тому Екзекутива УККА та Головна Канцелярія апелюють до дальшої жертвенности на цю шляхетну ціль. Ні один сотик не піде намарне, з кожного цента буде зданий розрахунок. Треба теж ще буде закрити „пожежні сходи", щоб прикрасити фронт дому, бо їх не можна цілком скасувати з уваги на закон, — а це теж коштуватиме кілька тисяч долярів. Коли будинок УККА був удекорований в дні посвячення його українськими прапорами, то він мусить і надалі бути гідною репрезентацією української зорганізованої громади!

Щирий дар: д-р Петро Пшик пожертвував на Народний Фонд 2.000 дол.

Ветеринарійний лікар д-р Петро Пшик з Саммервілю, Південна Дакота, прислав до Головної Канцелярії УККА чек на 2.000 дол. як свою пожертву до Українського Народного Фонду. У залученому листі до екзекутивного директора мґра Івана Базарка він дякує Українському Конгресовому Комітетові за його працю для добра української справи в загальному та зокрема української громади в ЗСА та водночас висловлює завваги на різні актуальні справи. Ті думки Шановного Громадянина пронизані відданістю засадам християнської моралі та безкомпромісовим ставленням до всіх, що, в ім'я власних егоїстичних цілей, не здібні визнати за Україною її права до повної державної незалежности від будь-кого, в першу чергу від Москви. Зокрема д-р Петро Пшик обурюється, що Александер Солженіцин, великий письменник, ворог існуючої в Совєтах системи поліційного і партійного терору, який у своїх статтях і зверненнях виходить із засад моралі, признає Україні тільки обмежене право до волі. Д-р Петро Пшик — як виходить з його обширного листа та долученої до нього копії однієї його статті — пильно стежить за рідними і чужинецькими вартісними появами з ділянки політичної думки та залюбки орудує цитатами із Святого Письма, що здатні робити тільки небагато світських людей.

Головна Канцелярія УККА сердечно дякує д-рові Петрові Пшикові за його щедрий дар.

ЗВІТ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ...

(Закінчення зі стор. 3-ої)

Посмертні записи........................	--.---.-- "	500.00	--.--
Інші впливи............................	--.---.-- "	1.459.10	--.--
РАЗОМ:..................................	160.200.00 Дол.	152.029.26	94.20

ВИДАТКИ:	ПРЕЛІМІНОВАНО	ВИПЛАЧЕНО	%
Адміністрація:персональні видатки..	37.300.00 Дол.	33.424.11	89.11
Адміністрація:річеві видатки.......	12.000.00 "	10.752.99	89.69
Кошти засідань і подорожей.........	5.000.00 "	6.614.20	132.28
Бюро Вашінгтон.....................	6.500.00 "	7.200.00	110.77
Український Квартальник............	16.000.00 "	17.055.39	106.60
Видавництво-публікації.............	8.000.00 "	2.414.00	30.17
Конгресові Вісті...................	--.---.-- "	2.711.27	--.--
Фонд Репресованих..................	10.000.00 "	1.270.26	12.70
С.К.В.У............................	13.200.00 "	11.568.83	87.64
Дотації............................	11.500.00 "	2.150.00	18.70
Український Народний Фонд..........	12.500.00 "	14.402.16	115.22
Фонд Дому з У.Н.Фонду/.............	20.000.00 "	35.091.03	175.45
Комітет 200-ліття Америки..........	5.000.00 "	--.---.--	--.--
Інші	3.200.00 "	3.398.10	106.18
РАЗОМ:.............................	160.200.00 Дол.	148.062.34	92.42

Преліміновано в приходах.......	160.200.00 Дол.	100.00 %	
Вплинуло в приходах............	152.029.26 "	94.90 %	
Вплинуло менше.................	8.170.74 "	5.10 %	8.170.74 Дол.
Преліміновано у видатках.......	160.200.00 Дол.	100.00 %	
Виплачено......................	148.062.34 "	92.42 %	
Виплачено менше................	12.137.66 Дол.	7.58 %	12.137.66 "
Осягнено надвишку за 1975 рік...	....	2.48 %	3.966.92 Дол.

Ню-Йорк, дня 25. квітня 1976 р.

Іван Винник в.р.-голова, др.Володимир Михайлів в.р.-місто-голова, інж.Микола Семанишин в.р.-секретар, п.п.дир.Іван Поритко в.р., Стефа Вовчак в.р., др.Володимир Неотерчук в.р., Едвард Попіль в.р., Степан Гаврилюк в.р.-члени.

ПРЕЛІМІНАР БЮДЖЕТУ
УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ
на 1976 рік

/Прийнято Екзекутивою УККА 13 грудня 1975, затверджено Радою Директорів 1 травня 1976.

ПРИБУТКИ :

1. ВПЛАТИ до УНФОНДУ :		
а/ індивідуальні вплати	$132,000.00	
б/ організаційні членські вплати.	12,000.00	
в/ спеціяльні датки	2,000.00	
РАЗОМ ПОЖЕРТВИ до УНФОНДУ :	$146,000.00	$146,000.00
2. ВИДАВНИЦТВО :		
а/ "Український Квартальник" ...	$ 3,000.00	
б/ К н и ж к и	" 2,000.00	
РАЗОМ ПРИБУТКИ з ВИДАВНИЦТВА :	5,000.00	$ 5,000.00
3. ФОНД СКВУ - РАЗОМ	$ 5,000.00	$ 5,000.00
4. ФОНД ДОМУ УККА	$ 10,000.00	$ 10,000.00
5. ВІДСОТКИ від ОЩАДНОСТЕЙ	$ 5,000.00	$ 5,000.00
Р А З О М - ПРИБУТКИ	$171,000.00	$171,000.00

ВИДАТКИ :

1. Адміністрація	$ 40,000.00
2. Річеві видатки	12,000.00
3. Бюро у Вашингтоні	7,200.00
4. "Український Квартальник"	20,500.00
5. Публікації, брошури, книжки	15,000.00
6. "Конгресові Вісті"	6,500.00
7. Український Народний Фонд	13,200.00
8. Фонд Оборони Людських Прав	10,000.00
9. Фонд СКВУ	15,000.00
10. Дім УККА	3,000.00
11. Шкільна Рада УККА	7,000.00
12. Координаційна Виховно-Освітня Рада .	1,500.00
13. Підготовка до відзначення 200-річчя Америки	5,000.00
14. Кошти засідань і організаційних роз'їздів	6,000.00
15. Нові устаткування	6,000.00
16. Д о т а ц і ї	3,000.00
Р А З О М - ВИДАТКИ	$171,000.00

РОЗПОДІЛ

1. АДМІНІСТРАЦІЯ - персональні видатки: - платні 6-ти працівників та організ.референтів..		$ 40,000.00
2. АДМІНІСТРАЦІЯ - річеві видатки :		
- чинш / три місяці /	$ 1,050.00	
- телефони	1,300.00	
- канцелярійні приладдя	725.00	
- оголошення, преса, календарі	500.00	
- підручна каса	800.00	
- кошти переносу	2,000.00	
- обезпечення : Блю Крос	3,400.00	
соціяльне	1,475.00	
безробіття	250.00	
Р а з о м .		$ 12,000.00
3. БЮРО У ВАШИНГТОНІ :проф. Л. Добрянський,		$ 7,200.00
4. "Український Квартальник" / 4 числа і одне спеціяльне видання /:		
- видання матеріялів Конференції 30-тиліття "Українського Квартальника" ..	$ 4,000.00	
- Д р у к а р н я	8,500.00	
- Редактор	4,500.00	
- Гонорарі	2,000.00	
- Адміністрація	350.00	
- Експедиція	550.00	
- Порто	350.00	
- Коверти і достава на пошту	250.00	
Р а з о м ..		$ 20,500.00
5. ПУБЛІКАЦІЇ, БРОШУРИ І КНИЖКИ :		
а/ Акти Української Державности	$ 5,000.00	
б/ "Нищення України" /збірна праця/: /Л.Левчук, Гр.[illegible], [illegible]/	5,000.00	
в/ "Порівнання двох Революцій" [illegible]га	5,000.00	
Р а з о м .		$ 15,000.00
6. "КОНГРЕСОВІ ВІСТІ" :		
- Платня Редактора	$ 1,000.00	
- Д р у к	5,000.00	
- Розсилка в "Америці"	500.00	
Р а з о м .		$ 6,500.00
7. УНФОНД :		
- 10% звороту коштів Відділам УККА	$ 6,000.00	
- Виказ Платників "ВІСТІ УККА" ч.25 ...	2,500.00	
- Різдвяні святочні побажання	2,200.00	
- Поштові оплати	2,000.00	
- К о в е р т и	500.00	
Р а з о м .		$ 13,200.00
8. ФОНД ОБОРОНИ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ : - Література і оголошення		$ 10,000.00
9. ФОНД СКВУ - одержані пожертви	$ 5,000.00	
- дотація УККА	10,000.00	
Р а з о м .		$ 15,000.00
10. ШКІЛЬНА РАДА УККА		$ 7,000.00
11. КООРДИНАЦІЙНА ВИХОВНО-ОСВІТНЯ РАДА ...		$ 1,500.00
12. ДІМ УККА - річні видатки на вдержання його ..		$ 3,000.00
13. НОВІ УСТАТКУВАННЯ		$ 6,[illegible]
14. УКРАЇНСЬКИЙ КОМІТЕТ 200-РІЧЧЯ АМЕРИКИ на видання книжки "Українці в Америці"		$ 5,[illegible]
15. КОШТИ ЗАСІДАНЬ І ОРГАНІЗАЦІЙНИХ РОЗ'ЇЗДІВ		$ 6,000.00
16. Д О Т А Ц І Ї		$ 3,000.00
Р а з о м .		$171,000.00

ЧАСТИНА ДЕТРОЙТСЬКОГО КОМІТЕТУ 200-РІЧЧЯ

Сидять в першому ряді (зліва): пані Василина Гординська, українські княжні, панни Аня Никифоряк та Марта Кучер, а посередині українська княгиня — панна Діяна Омецінська, пані Ореста Каралаш, пані Емілія Запорожець; стоять в другому ряді: інж. Богдан Петріна, пні Рома Дигдало, пані Анастазія Волкер, д-р Маруся Бек, гість, ред. Ярослав Гайвас, інж. Василь Колодгин, д-р Антін Жуковський, мгр Франц Липецький; в третьому ряді: пан Михайло Віхорек, проф. Степан Віхар, пан Зенон Василькевиг, пан Володимир Гупалівський, о. Бернард Пангук, інж. Адріян Черняк, пан Микола Кавка.

УЧАСТЬ УКРАЇНЦІВ У ВІДЗНАЧУВАННІ ЮВІЛЕЇВ ЗСА Й НАШОГО ПОСЕЛЕННЯ

В усіх більших громадах українців в ЗСА вже відбулися, або йдуть приготування до переведення урочистого відзначення 200-річчя Незалежности ЗСА та 100-річчя українського поселення в цій країні. На жаль, дуже трудно скласти докладний і вірний список тих українських святкувань просто тому, що місцеві громади не звітують про них до Головної канцелярії УККА у Ню Йорку, або пересилають звідомлення до різних наших часописів, звідкіля приходиться вишукувати ті вістки. Тому хіба тільки для ілюстрації, як на великому просторі Америки в різних містах різних стейтів українські громадяни зорганізовано включилися в цей загальний всеамериканський ювілей, подаємо тут кілька прикладів:

У Гартфорді, Конн., існує Український Стейтовий Комітет під головуванням проф. І. Телюха. Імпрезовим референтом є пані С. Радьо і її Комісія приготовляє на 6 червня ц. р. урочистий концерт, на якому виступлять злучені наші хори із стейту Коннектикат під проводом інж. А. Пришляка. Головним промовцем буде д-и М. Снігурович, англійською мовою виголосить промову І. Селеман.

У Боффало, Н. И. відбувся 23 січня ц. р. бенкет, на якому головний промовець Зенон Саган пов'язав 50-ті роковини української державности з 200-літнім ювілеєм американської державности.

У Міннеаполісі, Мінн. окремий Комітет під головуванням д-ра Михайла Козака (Анатолій Лисий заступник, Володимир Сеник координатор молоді, а мґр Люба Менджега репрезентує Відділ УККА) підготовив цілу низку імпрез. Від 10 квітня до 4 липня ц. р. відбувається у стейтовому музеї в Ст. Полі виставка „Української культурної спадщини", — окремо заплановано концерти, танцювальні виступи і т. п. імпрези.

У Чікаґо, Ілл., де головою Відділу УККА є д-р Ю. Е. Куляс — М. Панасюк і інші громадяни заступники— переведено у днях 21-23 травня ц. р. концерти хорів із старшими учасниками та молодшими, а на 20 листопада ц. р. приготовляється великий симфонічний концерт. Окремо 15 травня переведено відзначення тих світлих ювілеїв в наймолодшому українському осередку в Палатайні.

В Джерзи Сити, Н. Дж., відбувся 3 і 4 квітня ц. р. у приміщеннях місцевого Українського Народного Дому дводенний Фестиваль у честь 200-річчя ЗСА і 100-річчя українського поселення в цій країні, при чому на зміст Фестивалю склалися концерт, народна ноша, мистецька виставка, балет і народні танки. Головою Комітету був адв. Роберт Челяк. Очолюваний ним Комітет охоплював й Відділ УККА, що його очолює д-р Е. Котик.

У Сиракюзах, Н. И. Комітет 200-річчя Америки і 100-річчя українського поселення, очолюваний професором Миколою Богатюком, перевів уже впродовж 1975-го року низку різних імпрез, а то: 12 травня концерт хору Бандуристів під проводом Г. Китастого, — 31 жовтня концерт Візантійського хору з Голляндії, — 1-2 листопада „Фестиваль націй" (влаштований місцевими Відділами ООЧСУ та СУМА), — 23 листопада відзначення роковин Листопадового зриву та знищення Запорожської Січі. Відбувся теж „Український день" в рямцях двотижневих різноетнічних імпрез в місцевій департаментовій крамниці, як теж відбулася працею місцевого Відділу ОЖ ОЧСУ виставка українського народного мистецтва в Мерчант банку. 24 квітня ц. р. у Ле Мойн-коледжі в Сиракюзах, де М. Богатюк є професором економіки, відбувся великий панель з участю українських професорів 3-ох великих університетів під назвою „Шукання за свободою: Східньо-европейські народи у 1976 році" 1-2 травня ц. р. переведено „Український Фестиваль". — Ювілейний Комітет у Сиракюзах під головуванням проф. М. Богатюка охоплює майже всі українські організації, включно з Відділом УККА, що його голова д-р Святослав Клюфас був головним промовцем на Святі Самостійности і Соборности 25 січня.

У Пассейку, Н. Дж. підготовляється масову участь української громади у маніфестаційному святі, що його влаштовують всі місцеві національні групи разом з офіційними чинниками міста і стейту. Иде також підготова до участи у фестивалі 5 червня ц. р. у Гарден Стейт Сентер, як теж у всекрайовому здвизі у Вашінґтоні 25 червня ц. р.

У Детройті, Міш. створився окремий великий Комітет на стейт Мішиген, що його Екзекутива складається з 26-ох осіб під головуванням д-р Марусі Бек. Комітет зорганізував 12 Комісій, які в сумі розплянували свої зовнішні виступи на всіх 12 місяців цього року. Започатковано ті імпрези вже 17 січня ц. р. Святковою Зустріччю з доповіддю організаційного референта Крайового Комітету для відзначення обох Ювілеїв ред. Ярослава Гайваса. На травень передбачено виставку церковного мистецтва та участь у повітовій нараді з кремим українським возом. У червні відбудеться „поклін від української молоді" та участь у центральному святі у Вашінґтоні, про яке мова окремо. У червні будуть виставки й панелі українських професіоналістів, — у серпні танкові імпрези, — у вересні велика виставка образотворчого мистецтва, — спільні виступи з іншими етнічними групами та зустрічі з представниками американської преси, радіо й телебачення, у грудні виставка української книжки і преси в Публічній бібліотеці.

26-го червня Вашинґтон

РОЛЯ ГОСПОДАРСЬКО...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

вих інституцій було б зцентралізування їх в одну велику кооперативну фінансову установу з філіями по всіх українських скупченях.

2. Забезпеченева ділянка, яка охоплювала б:
   а) об'єднані Братські Союзи;
   б) зорганізована нова забезпеченева установа, що забезпечувала б всі інші забезпеченеві потреби поза життєвими, як „хворобове", вогонь, авта і т. п.
   в) до забезпеченевої ділянки включити теж доми для старців.
3. Торговельна ділянка — це, на мою думку, сітка ланцюхових т. зв. департаментових крамниць з одною великою торговельною централею.
4. Промислова ділянка — тепер нам найменше доступна, але вона повинна спершу охоплювати:
   а) споживче виробництво, м'ясних, яринних і овочевих перетворів,
   б) пекарняне виробництво,
   в) готелярсько-мотелярський промисл.

В якій системі повинен йти розвій нашого українського господарства в діяспорі? Чи в кооперативній системі, чи в системі приватної ініціятиви? — На мою думку в обох — обидві вони мають багато добрих прикмет і залежно від обставин треба було б застосувати одну або другу систему. Кооперація й індивідуальне господарство повинні себе доповнювати, а плянова координація обох може принести кокольосальні висліди, особливо тоді, коли і в кооперативному і індивідуальному світі буде домінувати національна відповідальність і почуття суспільного зобов'язання.

Кооперація — це велика ідея спаяности, збірного хотіння, збірної участи, спільних об'єднаних зусиль, а найважливіше — це конкретний вияв цих хотінь. Кооперація дає більші можливості концентрації стабільного більшого капіталу через масове членство. Кооперація — це органічна співпраця капіталу, продуцента і консумента. Великі і гарні теж прикмети індивідуального господарства, а саме:

1. через бажання чесного персонального заробітку, кращі стимулюючі можливості індивідуального себевияву.
2. гнучкість ведення
3. більша швидкість рішення
4. швидше і легше приймання виклику і особистого риску.

Щоби українське господарство гарно і доцільно розвивалося та справно діяло слід створити координуючі реферeнтури української економіки не тільки при СКВУ, але і при всіх крайових централях, в нашому випадку при УККА необхідно треба створити крайову референтуру української економіки. Референтура української економіки має за завдання організувати нове й координувати вже існуюче українське господарство, яке повинно охопити цілу українську спільноту.

Точніше ця референтура повинна:

1. Організувати на місцях якнайбільше здорових українських підприємств чи то кооперативних, чи приватних. Залежно від обставин і потреб.
2. Подбати, щоб ці господарські одиниці належали до своїх господарських централь, як ЦУКА (Централя Українських Кооператив) чи СУКІП (Союз Українських Купців і Промисловців).
3. господарські централі працюють незалежно
4. За ініціятивою референтури української економіки в міру потреби централі господарських секторів сходяться на конференціях і через своїх представників обговорюють усі проблеми, зв'язані з господарськими можливостями і евентуальними перешкодами і труднощами.
5. Раз у рік референтура української екноміки скликає краєві конференції чи з'їзди українських господарників, представників кооперативного, індивідуального і науково-економічного світу. З'їзди ці мали б частинно науково-студійний і організаційний, а частинно розвагово репрезентаційний характер.
6. Референтура української економіки подбає про належне освідомлення української спільноти в господарськім напрямі через видавання економічного журналу, організування дописів на практично економічні теми у всій українській пресі, організування доповідей, панелів і т. п. діювати 7. Референтура подбає про переведення дослідчого вивчення стану поселення українців в ЗСА.
8. Референтура заохочуватиме українську молодь студіювати економічні науки та плекатиме в неї піонерський дух для творення нових варстатів праці і виробити в неї бажання працювати для українського і в українському господарстві, та щоб вияв любови до своєї Батьківщини реалізувала молодь теж в праці для піднесення господарського потенціялу української спільноти.

ВИСНОВКИ

У зведенні висновків я дозволю собі звернути увагу на факт, що спрямування поважно нагромадженого капіталу в нашій кооперації повинно служити існуючим і творенню нових підприємств, що далоб нам велику реальну силу для протиставлення нашому розгубленню і розпорошенню.

Беручи під увагу умовини розв'язки найбільш складних світових проблем, треба ствердити, що людство ці проблеми розв'язує сьогодні економічними засобами. Треба в сьогоднішніх часах мати на увазі факт, що дальший розвиток людства мирними способом залежить від нормалізації наладнання екномічних відносин. На жаль, як вже я згадав, в українській спільноті, зокрема в новій країні поселення, не доцінюється господарської політики, як основи розвитку всіх українських процесів. Маймо теж на увазі, що не тільки пересмці господарсько-фінансових установ, але все молодше покоління, що прийде після нас, прийде з іншою ментальністю, якій буде байдужим, не тільки почуття обов'язку щодо активної участи в праці для своєї громади, але не буде зрозумілою пожертва на громадські цілі. Отже приходить час, коли не тільки всі наші крайові установи, але всі громадські потреби будуть фінансовані виключно нашою економією. Ця істина в цілій ширині стосується нашого українського відтинка. Дозволю собі твердити, що наш дальший розвиток у великій мірі залежатиме не тільки від нашої національної ідеологічної плтформи, чи нашої організованости, або наших хотінь, але передовсім від нашої економічної спроможности перевести все те в чин, в дію. Усі ці вартості ідейного порядку треба вважати дуже важливою надбудовою, під якою мусить знаходитися фундамент — економія, як їх підбудова.

В 30-ліття нашого нового поселення в тій країні не можемо дозволити собі на традиційний український партикуляризм. Наші економічні інституції не можуть залишитися самоціллю, їх роля в нашому збірному зусиллі є тільки інструментальна, бо їх основна ціль — стати тим динамом, яке зуміє нашому організованому життю надати посередню цілеспрямованість. Прийшов час, коли сама національна державницька ідеологія та сотні організацій нам не вистачають. Нам треба твердих, надійних економічних основ і такої координації економічної дії, яка стала б ґарантом, що чергових 30 років з участю усіх членів нової ґенерації не будуть змарновані, а, навпаки, дадуть добрі і побажані висліди.